

SIVARI

5-6/86

SISÄLTÖ:

2	PÄÄKIRJOITUS
3	TVM:N MÄÄRÄYKSET LAINVASTAISET
4	DAVID MAGGS - KVEEKARI
8	RAUHANVUODEN TOIMIKUNNAN ESITYS PUIHIN
9	HYVÄSTI ASEVELVOLLISUUS
13	LÄNSI-SAKSALAINEN SIVARI LIITON TOIMISTOON
15	LINJAT YHTEEN KANSANOPISTOISSA
19	PASOLINI
20	SIVARIT KOEKANTINEINA?
22	PELASTUSALAN RAUHANVUOSI
25	PUOLALAISIA ASEISTAKIELTÄYTYJIÄ
26	KOULUTUSSIHTSEERI LIITOLLE
27	TODELLISTA TOTAALIKIELTÄYTYMISTÄ EI OLE
29	KERTAUSHARJOITUKSIA KIELTÄYTYNEILLE
39	KEVÄT LIITOKOKOUS
40	RANGAISTUKSET LAKKOILUSTA
42	JEHOVAN SOTURIT
46	KREIKKALAISET ASEISTAKIELTÄYTYJÄT
47	TIKKAKOSKEN LENTOKENTÄLLE VASTOIN TAHTOA
48	KERTAUSKUTSUN HAKEMATTA JÄTTÄMINEN EI AUTTANUT
49	SOTASONNI
51	SVENSK RESUME

Sivari - lehti on Suomen Aseistakieltäytyjäliiton kuudesta vuodesta julkaisema mielipidelehti. Veturitori; Rauhanasema; 00520 Helsinki; Puh. 90-140 427

Tämän numeron toimittamiseen osallistuivat Tom Lindahl (vast.), Thomas Hackman, Pentti Eloranta, Petri Kuokka - valokuvat ja Helsingin kaupungin palolaitos -valokuvia.

LAKKO JA SAAVUTUKSET

7.1. tekivät asiestakieltäytyjät historiaa. Suomen ensimmäiseen koko maata kattaavaan siviilipalvelusmieslakkoon osallistui 70% palveluksessa olevista sivareista.

Lakollaan sivarit osoittivat näyttävästi miten siviilipalvelusta tulisi kehittää. Sen sijaan että olisivat olleet normaalissa palveluksessa he tekivät työtä kehitysmaaprojekteissa, rauhanyhdistyksissä ja luovuttivat verta. Useilla paikkakunnilla, Helsingissä, Tampereella, Turussa, Pietarsaarella, Oulussa, Joensuussa, Kuusankoskella, Jyväskylässä, järjestettiin tiedotustilaisuus. Lisäksi Tampereella, Helsingissä, Jyväskylässä, Turussa, Oulussa ja Joensuussa järjestettiin illanvietto ja lakkotanssit, suurella menestyksellä.

Toimintapäivä huomioitiin hyvin tiedotusvälineissä. Kaikki suurimmat ja useat paikalliset lehdet, TV ja radiouutiset sekä monet paikalliset radioasemat kertoivat lakosta. Suurin osa julkisuudesta oli varsin myönteistä. Huomattavaa oli että ainoa viranomaisten edustaja joka puolusti tutta siviilipalveluslakia julkisesti oli Kyösti Poutanen TVM:stä. Sotilaat eivät halunneet sekoittaa asiaan, vaikka uusi laki ja asetus ovat puolustusministeriön tekemiä. Vaikuttaa siltä että useat viranomaisetkin olisivat tajunneet että ei se uusi laki niin hyvä ollutkaan.

Yhden päivän lakolla ei tietenkään kaadeta lakia, mutta lakko oli hyvä alku. Lakolla saimme ihmisten tietoisuuteen uuden systeemin ongelmat ja omat pyrkimyksemme. Lisäksi sillä voi olla suoranaisia vaikutuksia uusiin pysyväismääräyksiin, joista on tehty valitus eduskunnan oikeusasiamiehelle.

Lakolla oli myös tärkeitä sisäisiä vaikutuksia. Sivarit ovat nyt varmasti aikaisempaa yhtenäisempiä ja kontakti liiton ja kentän välillä on lisääntynyt huomattavasti. Valmiuksia vaikuttaa olevan myös tulevaan toimintaan.

Kamppailu jatkuu. Totaalikieltäytyjien määrä kasvaa. Tällä hetkellä liiton tietojen mukaan vankilassa on kuusi totaalikieltäytyjää. Tämän lisäksi kahdellakymmenellä aseistakieltäytyjällä on toimeen panemattomia tuomioita ja kaksikymmentäkolme on ilmoittanut liitolle kieltäytyvänsä kaikesta palveluksesta. Tänäkin vuonna on ainakin kaksi siviilipalvelusmiestä ehtinyt katkaista palveluksensa.

Jos tätä menoa jatketaan niin eiköhän 1992 on jo paremmat oltavat.

Thomas Hackman

TVM:n MÄÄRÄYKSET LAINVASTAISET

Työvoimaministeriö hyväksyi marraskuun lopussa uudet määräykset siviilipalveluksen järjestämiseksi ja suorittamiseksi. Määräysten laatijana on toiminut meidän kaikkien tuntemamme Kyösti Puotanen, joten ne jatkavat samaa linjaa kuin laki ja asetus, tai ehkä heiman pahempaakin.

Ei riitä että palvelusaika pitenee neljällä kuukaudella vaan viikottainen työaikakin pitenee kahdeksalla tunnilla. Ylityöstä korvataan vastaavan pituisella vapaa-ajalla lähimmän työvuoron yhteydessä. Varallaoloajasta ei kuitenkaan korvata mitään. Vanhoissa määräyksissä oli siviilipalvelusmiehen työaika säädetty samaksi kuin laitoksen muitten työntekijöiden. Uusissa määräyksissä siviilipalvelusmiehiä ei enää ole siviilityöntekijä työajansa suhteen.

Uudet määräykset puuttuvat myös siviilipalvelusmiehen henkilökohtaiseen vapauteen. Niiden mukaan siviilipalvelusmiehiä ei saisi asua omassa asunnossaan palveluksen aikana. Siviilipalvelusmiehellä on kuitenkin perustuslain takamat perusoikeudet, joihin kuuluu mm. liikkumavapaus. Siviilipalvelusmiehen liikkumista vapaa-aikanaan ei siis voida rajoittaa samalla tavalla kuin armeijassa. Myös sääntö jonka mukaan siviili ei saisi poistua vapaasti laitoksesta sairasloman aikana on perustuslain vastainen.

Sivarin oikeuksia rajoitetaan lisäksi sillä ettei hän saa palveluksen aikana olla rahakorvausta vastaan ylityössä toisessa siviilipalvelulaisuudessa.

Korvaavat kertausharjoitukset toteutetaan puolustusvoimien kertausharjoitusten mallin mukaisesti. Armeijan vaatteet ja varusteet käytetään ja harjoituksista tehdään merkintä sotilaspassiin! Tämä jos mikään osoittaa harjoitusten todellisen luonteen.

Lain 11. pykälässä esintyi niin kutsuttu vakaumuksen suoja jonka mukaan "siviilipalvelus on järjestettävä siten ettei siviilipalvelusmiehen vakaumus joudu ristiriitaan palvelustehtävien täyttämisen kanssa". TVM:n määräyksissä, kuten myöskään laissa tai asetuksessa, ei esiinny mitään ohjeita siitä miten tulisi menetellä kun vakaumusta loukataan. Käytännössä tämä tarkoittaa että loukkaukset ratkaistaan raastuvassa ja hovissa.

Jos muissa kysymyksissä on siviilipalvelus mahdollisimman samanlainen kuin asepalvelus, niin vapaitten matkojen ja lomapäivien kohdalla ei. Niiden määrät säilyy yhtä suurina kuin armeijassa viisi kuukautta vähemmän palvelevilla.

Uusista määräyksistä on tehty valitus eduskunnan oikeusasiamiehelle. Koska määräyksissä rikkoivat lakia ja monia oikeudellisia periaatteita, niin luulisi että valituksella on vaikutuksia.

Palveluksessa olevia sivareita kehoitamme ottamaan yhteyttä esimieheensä, ja kehottamaan häntä olla noudattamatta lainvastaisia määräyksiä.

Thomas Hackman

DAVID MAGGS - KVEEKARI

David Maggs on ollut kveekari vasta kolme vuotta. Hänen vanhempansa ovat tavallisia englantilaisia anglikaanisen kirkon jäseniä. Hän selitti syitä uskonnon vaihtoon seuraavasti: - Näin kirkon ja valtion välisen suhteen ongelmalliseksi. Englannissa vietetään joka vuosi kirkoissa 11. marraskuuta aselevon päivää toisen maailmansodan loppumisen muistoksi. Kirkko on aina Englannissa pitänyt sodassa kaatuneita kunniavainajina. Yliopistossa ollessani järjestin mielenosoituksia marraskuun 11., koska päivä kuitenkin enemmän kuin rauhan alkamisen.

Kveekareiksi ryhtyneistä ei Suomessa tiedetä paljoakaan ja siksi kysynkin, että onko käännyttäminen tavallista? - Kyllä meitä käännyttäisiä on aika paljon, en tosin pysty antamaan tarkkaa lukumäärää vanhempana uskoontulleista.

Englannin valtiollinen kirkko ei päässyt vielä näin helpolla vaan Davidilla oli ennemminkin arvosteltavaa:

- Kirkko vain toistaa vanhoja tyhjiä rituaaleja, joilla ei ole mitään todellista sisältöä. Lisäksi anglikaaninen kirkko on erittäin seksistinen. Jumala on mies... naiset olivat toisen luokan kansalaisia.

Ihmiset tuntevat melko heikosti kveekareiden opinkappaleita Suomessa. Maggs selitti kveekareiden tärkeimpinä piirteinä olevan:

- Euroopan kveekareilla ei ole lainkaa pappeja, kaikki uskovat ovat suorassa yhteydessä transendentiaaliseen (jumalaan). Amerikassa kveekareilla on pappeja vastaavia jumalan sanan välittäjiä. Se, ettei oli uskonnollisia johtajia asettaa kaikki uskovaiset samaan asemaan. Kaikki ovat etsijöitä, jotka pyrkivät löytämään oikean jumalan. Tästä seuraa myös se, että ihmiset auttavat toisiaan tässä etsimisessä. Kaikki päätökset tehdään periaatteessa konseksuksessa. Tosin ei aina voida vaatia, että syntyisi täydellinen yhteisymmärrys. Jos joku asettuu vastustamaan yleistä henkeä niin siihen tarvitaan jo melkoisen vahva tunne.

- Kveekarit näkevät jumalan kaikissa olennoissa ja olioissa ja se on hyvänprinsiippi. Koska kaikki olemassa oleva on jumalasta niin silloin ei ole myöskään vihollisia. Tämä on kveekareiden tärkein oppi, joka tekee meistä pasifisteja. Kveekareilla tärkeimmät opinkappaleet jöytyvät raamatusta ja Christian Faith and Practice -kirjoituskokoelmasta, joka koottiin 1680-luvulla. "Uskon ja käytännön" -tekstit ovat ristiriitaisia. Monet kveekarit lukevat muidenkin uskontokuntien kirjoituksia ja uskovat, että kaikki uskonnot ovat samaa.

GEORGE FOX

Kveekareiden uskonnon perustaja oli George Fox, joka erosi anglikaanisesta kirkosta 1650-luvulla. Hän alkoi uskonnolli-

sen toimintansunnuntaijumalanpalveluksista, joissa hän yritti saada aikaa keskustelua saarnojen sisällöistä. Fox joutui oikeuteen syytettynä jumalan pilkasta.

Kveekariniemi tulee sanasta quake, joka tarkoittaa täristä ja järistä. Tärinä viittaa kveekareiden saamiin voimakkaisiin uskonnollisiin kokemuksiin sunnuntaitapamisissa, joita alettiin pitää 1650-luvulla. Uskonnollinen ystävien seura (The Religious Society of Friends) eli kveekarit laajeni nopeasti Englannin siirtomaihin, kun Gromwell kuoli ja kuningas saavutti uudelleen vallan. Radikaaleimmat kuninkaan vallan vastustajat lähtivät pakoon Englannista. Maggs kertoi kveekareiden toimista Amerikassa sijainneissa 13 englannin siirtokunnassa:

-Liike laajeni Amerikkaan, jossa William Penn perusti Pennsylvanian osavaltion Holy Experiment- yhteisön. Kveekarit solmivat ensimmäisenä rauhansopimuksen intiaanien kanssa. Sopimus kesti yli 50 vuotta. Nykyään Yhdysvalloissa asuu suurin osa, 118 000, maailman 200 000 kveekarista.

Kveekarit ovat maailmalla parhaiten tunnettuja ehdottomasta pasifismistaan, samalla tavalla kuin jehovan todistajatkin. David Maggs selvitti armeijan ja kveekareiden välistä suhdetta:

- Peace and testimony (rauha ja tunnustus) -tekstissä on kehoitus ehdottomaan väkivallasta pidättäytymiseen. 1680-luvulta lähtien kaikki kveekarit ovat kieltäytyneet asepalvelusta. Tosin ensimmäisessä maailmansodassa kveekarit osallistuivat sotaan sairaan-

hoitajina ja ampulanssin kuljettajina. Toisen maailmansodan aikana moni ajatteli, että paha on niin suuri, että voivat osallistua jopa aseelliseen toimintaan. Kveekarit hoitivat pääasiassa kuitenkin pakolaisia ja muita pulassa olevia ihmisiä.

KVEEKARIT SUOMEEN

American Friends and Service Committee (AFSC) perustettiin 1917 vastaamaan avustustyön järjestämisestä. Erityisesti se on kiinnittänyt huomiota sotien tuhoamien alueiden aut-

Kveekarien kokous Lontoossa 1700-luvulla. Kveekarit luottavat »sisäiseen valoon», Jumalan läsnäolon omakohtaiseen kokeamiseen. Kokouksissa ei noudateta mitään liturgiaa, vaan uskovat mietiskelevät ja rukoi-levat ääneti. Vain Hengen kehotuksesta saattaa joku nousta välillä puhumaan.

tamiseen. Vuonna 1940 sillä oli 200 koulutettua kveekaria ja heidän rinnallaan 20 000 vapaaehtoista ei-kveekaria AFSC:n avustustyössä. Suomessa kveekarit olivat jälleenrakentamassa Lappia Suomen Huollon apuna. Avustusmäärät olivat melko suuria: 71 tonnia maitopulveria, 52 tonnia sianlihaa, ..., 7 miljoonaa vitamiinipilleriä.

Suomi oli ainut Länsi-Euroopan maa, joka ei ottanut vastaa Marshall-apua sodan jälkeen. Kveekareiden apu tosin Suomen hallitus hyväksyi. Kansainvälinen vapaaehtoinen työleirijärjestö (KVT), joka pitää nykyään toimistoaan Rauhanasemalla, sai alkunsa juuri näistä kveekareiden avustustyöstä. Nytemmin KVT:llä ei enää ole yhteyksiä kveekareihin. Quaker Peace and Service -järjestö sai vuonna 1947 Nobelin rauhanpalkinnon tekemästään avustustyöstä.

MAGGS GENEVESSÄ

Maggs on parhaillaan työssä kveekareiden Euroopan asioiden toimistossa Genevessä, joka on myös YK:n ihmisoikeuskomitean kokouspaikka. Kveekareilla, War Resisters International:lla - Aseistakieltäytyjälliiton kattojärjestöllä, Amnesty International:illa sekä International Peace Bureau:lla on kullakin oikeus tarkkailijan pitämiseen ihmisoikeuskomitean istunnoissa.

Kveekarit ovat tehneet viime vuosina paljon työtä YK:n piirissä, koska siellä on käsitelty aseistakieltäytymisoi-keutta yhtenä ihmisoikeutena. YK:n kansalaisoikeuksia ja

poliittisia oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus hyväksyttiin YK:n yleiskokouksessa vuonna 1966. Tähän sopimukseen on yritetty saada mukaan maininta aseistakieltäytymisoi-keudesta. Asia oli esillä viime vuonna ja seuraavan kerran se tulee käsiteltäväksi vuonna 1988.

Sytään vapaaehtoiseen työhön hän selvitti seuraavasti:

- Opiskelin yliopistossa Euroopan poliittista historiaa, taloutta ja yleistä historiaa. Halusin tehdä työtä Euroopan tasolla juuri kveekareille. Teen hommia vuoden verran. Monet nuoret kveekarit, tarkemmin sanottuna 20, lähtevät vuosittain Eurooppaan sairaloihin töihin. Kveekareilla on hyvät suhteet myös Itä-Eurooppaan: viime vuonna oli DDR:ssä kaksi englantilaista auttamassa vanhainkodissa. Tänä vuonna siellä on kaksi rakentamassa kveekareille keskusta.

- Aseistakieltäytyjäkysymyksen lisäksi Geneven toimistossa me yritämme yhä enemmän panna painoa verokysymyksille. Muualla Euroopassa ollaan melko kiinnostuneita veronmaksustakieltäytymisestä, koska rahat menevät aseisiin. Sitä voidaan yhtä hyvin käsitellä ihmisoikeutena kuin aseistakieltäytymistekin. Lisäksi meillä on projekteja, jossa paneudutaan poliisien toimiin eri ihmisryhmien käsittelyssä ja pidätysaikojen seurantaan. Yritämme myös informoida ihmisiä eri Eurooppalaisten instituutioiden toiminnasta, joita voitaisiin sattuasiin käyttää paremmin hyväksi.

Tom Lindahl

Oulussa ehdotetaan siviilipalvelus-tietoutta kouluille

Oulun koululautakunta on saanut pohdittavakseen esityksen, jossa ehdotetaan siviilipalvelustietouden antamista kouluissa. Tietoutta tulisi jakaa samassa yhteydessä, kun puhutaan asevelvoituksesta. Esitys ei saanut koululautakunnasta kovinkaan innostuttua, vaan se li-

epäilyttä tuomo Salo mielestä se on siviilipalvelusta, "Tuo-lylytystä." Tuom-tyyhyin tu-tyyhyin tu-

RAUHANVUODEN TOIMIKUNNAN ESITYS PUIHIIN
- kouluihin ei sivaritiedotusta Oulussa
vareista

Varmasti jotkut ovat kuulleet, että viime vuonna vietettiin YK:n julistamaa rauhanvuotta. Suurimmat kunnat samoin kuin valtiokin olivat asettaneet toimikuntia ja työryhmiä pohdittamaan vuoden viettämistä. Helsingissä toimikunta sai aikaan näytelyn, jossa suurin osa käsitteli viime sotien aikaisia Helsingin ilmapommituksia ja eri sotaväkiosastojen historiaa kaupungissa. Tosin olihan sinne saatu myös rauhanliikkeiden historiaa ututettua mukaan. Ajatus, että sotalaitos on myös rauhanliikettä on voimakkaasti esillä.

Helsingissä ei ole sitten näyttelyn lisäksi muuta saatuakaan aikaiseksi, ellei nyt mukaan lasketa kaupunginhallituksenkin jo hyväksymää esitystä ottaa 30 sivaripäivähoitoviraston suunnatonta työvoimapulaa lieventämään.

Valtakunnallisesti valittu rauhanvuoden toimikunta ei ole saanut edes saman vertaa aikaiseksi kuin Helsingin kaupungin toimikunta. Yhtään ai-

Ei tietoa

mutta uutta aloitetta ei se ole kyennyt tuottamaan. Syynä tähän saamattomuuteen on osittain sen kokoonpano: puheenjohtajana ulkoministeriön alivaltiosihteeri Klaus Törnudd ja loput samanlaisia virkamiehiä ja muita "varmoja" rauhanaktivisteja.

Oulussa kaupunki asetti rauhanvuoden toimikunnan samoin kuin muuallakin. Toimikunta sentään sillä yritti saada aikaan jotakin - levittää kouluissa esitettä siviilipalveluksesta. Koululautakunta katsoi, ettei esitettä saa jakaa. Kielteinen päätös merkitsi myös, ettei puolustusvoimien asevelvollisuudesta kertovaa materiaalia saanut levittää kouluissa.

Koululautakunnan äänestyspäätös syntyi SDP:n ja SKDL:n äänestäessä esitteiden jakamisen puolesta ja kokouksen, liberaalien ja vihreiden edustajien äänestäessä hanketta vastaan.

TL

päätös merkitsee sitä, ettei kouluissa voida jakaa myöskään puolustusvoimain materiaalia.

Koulutoimenjohtaja Arvo Silven esitti päätösehdotuksensa, että rauhanvuoden toimikunnan esitys olisi hyväksyttävä. Kokouksessaan kaksi viikkoa sitten lautakunta jätti asian pöydälle.

Ei-tilaisessa äänestyksessä aseistakieltäytymisnäkemyksen ja

kunta löysi kompromissiratkaisun. Sen mukaan koulurakennusta saneerattaisiin ja laajennukseen rakennettaisiin liikuntatilat, kaksi opetustilaa ja teknisten käsityöiden luokka. Korvensuoran koulupiirin alueella oppilasmäärä on pitkäaikaisesti ollut 180 ja perusopetusryhmiä on kahdeksan. Nykyisen koulurakennuksen on mahdollista sijoittaa seitsemän perusopetusryhmää.

Helsingin raastuvan oikeudelle: HYVÄSTI ASEVELVOLLISUUS

HYVÄSTI ASEVELVOLLISUUS

Kansanedustajat ovat lokakuussa tehdyssä ehdotuksessa ehtineet pitemmälle kuin useimmat aseistakieltäytyjät vaatimukseen. 19 kansanedustajaa analysoi Suomen turvallisuuspolitiikkaa ja turvallisuuspoliittista asemaa aivan uudella tavalla. Pohdinnasta seurasi myös tarve arvioida uudelleen asevoimien olemassaolon perusteet.

Lakiesitysasevelvollisuuslain muuttamiseksi siltä osin kun se säättää palvelusvelvollisista kuului seuraavasti: "...vakinaisessa väessä astuu vuosittain asetuksella määrättävä osa sinä vuonna 20 vuotta täyttävien asevelvollisten ikäluokasta, ei kuitenkaan enempää kuin puolet ikäluokasta. Palvelukseen astuvat määrätään arpomalla".

Lain muuttamista perusteltiin pitkälti rauhantutkija Pertti Joenniemen esittämien ajatusten pohjalta. Hänen mukaansa sotavoimien tasoa määrättäessä olisi lähdettävä reaalisesta tarpeesta, joka on lisäksi taloudellisesti ja muuten mahdollinen Suomelle.

YLISUURI RESERVI

Koko itsenäisyyden ajan jatkunut lähes täydellisenä toiminut asevelvollisuus on koulutanut 1,1 - 1,2 miljoona miestä reserviin. Puolustusvoimat esittävät omissa arvioissaan maksimaalisessa mobilisaatiossa polkaisevansa 600 000 - 700 000 miestä aseisiin. Näin siis sotatilanteessa, joka kattaa koko Suomen tai laajoja osia siitä.

Toisaalta armeijan piirissä on tunnustettu, että koko reservin varustaminen nykyaikaisin aseineen on mahdotonta. Täyden liikkeellekannallepanonyhteydessä annetut luvut viittavatkin miesmäärään, joille on olemassa jonkinlaiset musketit ja manttelit. Edelleenkin on epäilty sellaisen tilanteen mahdollisuutta, jossa koko tuokin määrä miehiä olisi aseissa.

Parlamentaaristen puolustuskomiteoiden mietinnöissä on esitetty ajatus 250 000 miehen suojajoukoista, jotka varustetaan ja koulutetaan ensisijaisesti. Kertausharjoitukset on jo käytännössä suunnattu juuri siihen osaan asevelvollisista, jotka kuuluvat suojajoukkoihin. Jopa näinkin suuren miesmäärän varustaminen nykyaikaisilla aseilla on nykyään osoittautunut taloudellisesti mahdottomaksi. Tilannetta armeijan kannalta vaikeuttaa tulevaisuudessa entisestään tekniikan jatkuva kallistuminen sekä armeijan lisääntyvä teknistyminen.

Tätä murtumaa, joka on tapahtunut yleisen asevelvollisuuden taloudellisessa ja sotilaspoliittisessa mielekkyydessä on yritetty korjata reservin "kaksiluokkamallilla". Suojajoukkojen ulkopuolelle jäävän reservin määrästä ja käyttömahdollisuuksista ei ole ollut mitään keskustelua. Koko asia on kuitattu käsitteellä laaja ja syvä maasota, johonka siirryttiin puolustusstrategiassa 1960-luvun alussa, kun järjestettiin armeija uudelleen aluepuolustusjärjestelmän pohjalle.

UUSI STRATEGINEN ASEMA

Pertti Joenniemen viime keväällä esittämät ajatukset Suomen turvallisuuspoliittisesta asemasta ovat aiheuttaneet keskustelun viriämisen myös yleisen asevelvollisuuden mielekkyydestä ja tarpeesta. 1960-luvun lopulla lähtien turvallisuuspoliittisissa arvioissa on lähdetty ajatuksissa, ettei Suomi voi joutua suoran ydinasehyökkäyksen kohteeksi. Tätä aiemmin ei ydinaseiden vaikutusta edes pohdittu suhteessa Suomen asemaan ja toimiiin turvallisuuspoliitikassa. Joenniemen mukaan ydinasehyökkäys on suljettu pois mahdollisuuksien kentästä, koska se mahdollisuuden hyväksyminen veisi pohjan armeijalta ylläpidolta.

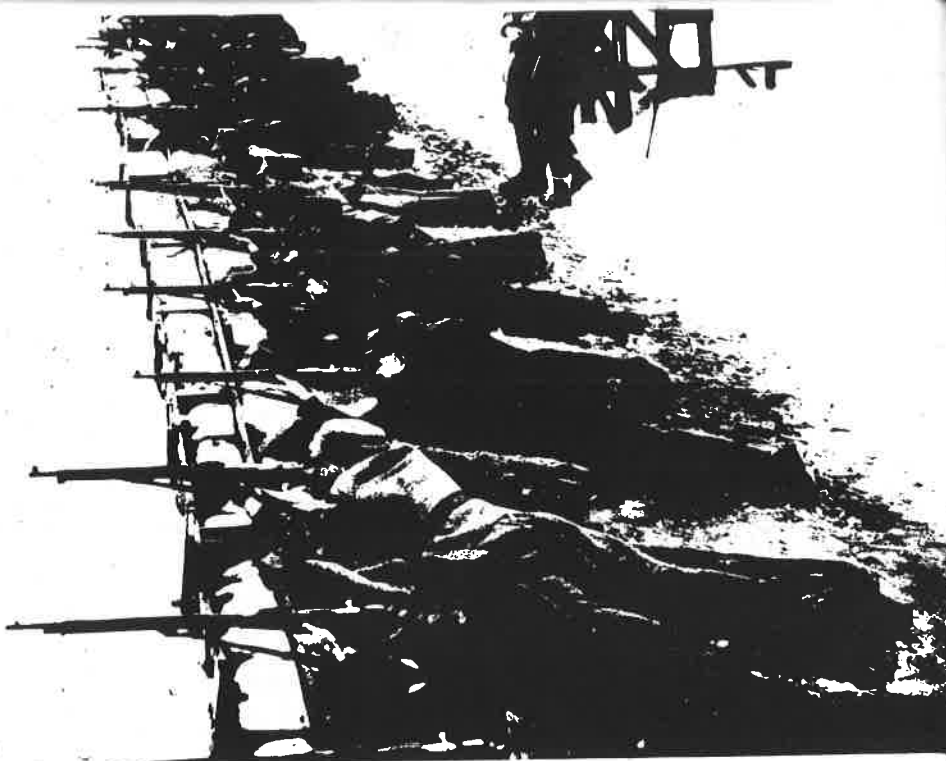
Suomen alueen säilyminen mahdollisen ydinsodan ulkopuolella on kuitenkin osoittautunut toiveajatteluksi, koska mm. NATO:n julkisuuteen vuotaneis-

sa 1960-luvun strategisissa suunnitelmissa on Suomessa ollut useita kymmeniä suunniteltuja ydiniskukohteita. Väestönsuojelu on vastaavasti suunnitelmissaan uudistanut oppejaan 1960-lopulla lähinnä kieltämällä mahdollisuuden, että Suomi voisi joutua suoran ydinasehyökkäyksen kohteeksi. Sille on näin jäänyt pieni marginaali, jossa sille löytyy mielekäs toimintasektori - tavallisin aseineen käytävä sota tai sitä lievämpi "kriisi".

Joenniemen keskeinen väite kuuluu, että armeijan toimintaa ohjaava uhkakuva ts. kuva mahdollisesta "kriisistä" on virheellinen. Sotilaiden ajattelussa kuvastuu lintukoto -toive. Suomen toimintamahdollisuuden suurvaltaliittoutumien välisissä ristiriitatilanteissa arvioidaan liian suuri. Joenniemi esittää, että Suomea uhkaava sotilaallinen loukkaus tai Suomen joutuminen sotilaallisen hyökkäyksen kohteeksi on mahdollista vain suurvaltojen sekaantuessa asiaan. Ja kääntäin, kyseinen konflikti aina aiheuttaisi suurvaltojen sekaantumisen tilanteeseen.

SUOMEN PELITILA SUPISTUU

Suomea koskevan aseellisen hyökkäyksen uhkan tai sotilaallisen toiminnan kohteeksi joutuminen välttämättä liittyisi sellaisiin sotilaallisiin toimiin, jotka olisivat laajuudeltaan Suomen ja todennäköisesti myös koko Pohjolan aluetta suurempia. Näin sen

takia, ettei kumpikaan suurvalta tai sotilasliittoutuma vaarantaisi status quota vain rajoitettuja etuja saavuttaakseen. Kaiken lisäksi mikä tahansa NATO-maiden toimeliaisuus Suomen maaperällä aiheuttaisi Neuvostoliiton elintärkeiden etujen vaarantumisen, josta seuraisi YYA-sopimuksen edellyttämät konsultaatiot ja todennäköisesti myös Suomen ja Neuvostoliiton välinen puolustuksellinen sotilaallinen yhteistyö.

Idän suunnalta tulevan mahdollisen sotilaallisen uhan torjuminen on Suomen armeijalle tosiasiallisesti mahdottomuus. Lisäksi Neuvostoliitolla ei ole Suomen vastaisella rajalla kaappaushyökkäyksen tai muun nopean yllätyksen suorittamiseen edellytettäviä sotilaallisia muodostelmia.

Armeijan piirissä on 1970-luvun lopulla alettu puhua entistä voimakkaammin kriisinhallinnasta varsinaisen sodan

sijasta. Sotilaallinen johto on osittain siirtänyt armeijan tehtävää kohti rajoitettuja uhkakuvia. Samanaikaisesti se on kuitenkin pitänyt itsepitäisesti kiinni laajan maasodan edellyttämästä massa-armeijasta.

KOIVISTON PUHE

Paasikivi seurassa pitämässään puheessa lokakuussa presidentti Koivisto esitti huomiota saaneen arvion Suomen turvallisuuspoliittisesta asemasta. Joenniemiäisittäin hän arvioi suurvaltojen välisen jännityksen lisääntyneen pohjoisilla merialueilla viime vuosina. Käytännössä juuri tämä kohta nivoutuu hyvin lähelle Joenniemen välttämää Suomen joutumisesta entistä tiukemmin suurvaltojen välisen jännityksen kenttään. Koiviston puheesta kuintenkkin julkisuudessa nostettiin esiin presidentin esittämät konkreettiset toimet jännityksen lieventämiseksi merialueilla.

Maavoimien vuosikymmenenä pidetty 1980-luku näyttää kuitenkin saavan varsin toisenlaisen lopun kuin sotilaat olivat suunnitelleet, sillä hallitus pienensi vuoden 1987 tulo- ja menoarvioesityksensä 500 miljoonalla markalla parlamentaarisen puolustuskomitean ja -toimikunnan esittämiä varustelumäärärahoja. Supistukset koskivat juuri maavoimien hankintamäärärahoja. Oikeistolehdissä leikkauksista puhuttiin ikään kuin hallitus olisi tehnyt maanpetoksen vähentäessään armeijan saamaa rahoitusta. Supistuksien takana onkin nähtävissä osaltaan tämä uhkakuvista noussut keskustelu. Koiviston puheen voidaan katsoa eräiltä osiltaan liittävän juuri koko turvallisuuspolitiikan perusteista käytävään keskusteluun.

SIVIILIPALVELUKSEN ROMUTUS

Edellä esitetyn yleisen asevelvollisuudentarpeellisuuden asteittainen murtuminen myös poliittisten päättäjien mielestä on kuitenkin varsin vahvassa ristiriidassa uuden siviilipalvelusmiehiä koskevan lainsäädännön kanssa. Aseistakieltäytyjien simputus tavalla, millä sitä ensi vuoden alussa voimaan tulevassa laissa tehdään, on nähtävä lähinnä menneisyyden haamujen viimeisinä korinoina. Asiallisia perusteita ei pystytä esittämään tehdyille rangaistuksenoimaisille muutoksille siviilipalvelusjärjestelmässä.

Suomi ei enää tarvitse siviilipalvelusmiehiä niiden satojen tuhansien ihmisten rinnalle, jotka ovat saaneet kriisikokemisen kannalta tarpeellisen koulutuksen. Siviilipalvelukseen kytkemisen mielekkyyttä poikkeusaikojen hallintaan voidaan arvostella samoin perustein kuin armeijan tekemää

Suomen turvallisuuspoliittisen tilanteen analyysiäkin: se ei perustu enää tosiasioihin.

Armeijan ylä laajemmalle leviävä vaikutusvalta suomalaisessa yhteiskunnassa uhkaa peittää alleen kaikki myönteiset rauhanomaiset pyrkimykset turvallisuuden lisäämiseen. Ulkopoliittinen aloitteellisuus on laskenut saman aikaisesti kun sotilaallisen maanpuolustuksen painoarvo on noussut. Pysyviin turvallisuuspoliittisiin ratkaisuihin voidaan päästä vain kansainvälisillä toimilla ja sopimuksilla. Ainoa tapa tehdä siviilipalveluksen suorittaminen mielekkääksi olisi siirtää järjestelmän hallinnointi ulkoministeriön alaisuuteen osaksi Suomen ulkoisten suhteiden hoitoa.

ENNAKOIN TULEVAA MUUTOSTA

Asevelvollisuudentosiasiallinen murtuminen tulevaisuudessa ja siihen liittyvä siviilipalveluksen merkityksen uudelleen arviointi vääjäämättä tekevät mielettömäksi asevelvollisuuden suorittamisen missään muodossa. Aseistakieltäytyjien mahdollisuudet suorittaa korvaavaa palvelusta siviilipalveluksena työtehtävissä, joilla voidaan katsoa olevan turvallisuutta lisäävä vaikutus on poistettu Suomessa ensi vuoden alusta lähtien. Tämän takia en katso voivani osallistua minkäänlaiseen asepalvelukseen tai sitä korvaavaan palveluun. Katson pystyväni lisäämään rauhan edellytyksiä paremmin käyttämällä palveluseeni muutoin kuluvan ajan opiskelemalla mm. yleisen asevelvollisuuden historiaa.

Helsingissä 23.11.1986

Tom Lindahl

KEHITYSMAISSA PISIN

Tammikuun lopulla tulee liiton toimistoon työhön siviilipalvelusmies Saksasta. Tietojemme mukaan hän on ensimmäinen Suomeen saapava aseistakieltäytyjä, aikaisemmin täällä on ollut työssä useita ranskalaisia asevelvollisuutta korvaavassa palveluksessa.

Hartmund Falkenberg, huolimatta ruotsalaisesta nimestään, tulee Keski-Saksasta attamaan Rauhanasemalla olevia Kansainvälistä vapaaehtoista työleirijärjestöä, Rauhanliittoa ja Aseistakieltäytyjäliittoa.

Järjestöt maksavat yhdessä kustannukset ja saavat myös Hartmundista innostuneen rauhantyöntekijän seuraaviksi 22 kuukaudeksi.

Siviilipalvelusta on pidennetty Saksassa kahteen otteeseen, koska siellä hallitus on katsonut, että kieltäytyjät asettavat suuren vaaran sotavoi-
mien ylläpidolle. Kieltäytyjiä oli parhaimmillaan vuodessa 60 000, joka oli neljännes koko ikäluokasta. Naton Keski-Euroopan puolustusjärjestelmän väitettiin olevan vaarassa tykin ruuan ehtyessä.

Saksa on yksi harvoja maita, joissa aseistakieltäytyminen on kirjattu perustuslaikiin. Laissa edellytettiin myös että eri palvelusjärjestelmät ovat yhtä pitkiä, jotta oikeus olisi todellinen eikä vain lisä uhrauksia tekemällä saatava armopala.

RAHOITUS KERÄYKSELLÄ - ROPOT PANKKIIN!

SIVARI SAKSASSA

Vuonna 1983 perustuslain tulkintaa kuitenkin muutettiin ja palvelusaikaan pidennettiin neljällä kuukaudella kahteenkymmeneen kuukauteen. Nyttömin aikaa on vielä jatkettu 22 kuukauteen. Ulkomailla on saanut jatkuvasti 1960-luvulta lähtien työskennellä pieni määrä aseistakieltäytyjiä. Tällä hetkellä teollistuneisiin maihin lähtevät palvelevat 22 kuukautta ja kehitysmaihin lähtevät 24 kuukautta. Lisäksi hallitus on juuri asettanut yläikärajän ulkomaille lähtijöille - 24 vuotta.

Taistelu aseistakieltäytymis-oikeudesta on Saksassa ollut kovaa, mutta vaikka järjestelmää on muutettu erittäin voimakkaasti ei nuorisoa ole silti saatu kuriin - heitä virtaa siviiliin edelleenkin huimaa vauhtia. Ulkomaillelähtemisen vaikeuttamisesta huolimatta, sitähän mielettömän ikärajan asettaminen todellisuudessa oli, löytyy Saksasta vielä halukkaita lähtijöitä paljon enemmän kuin paikkoja on tarjolla. Liittokin sai valita Hartmundin useiden ehdokkaiden joukosta.

Hartmund oli ennen joulua liittossa jo kahden viikon molempia osapuolia kiinnostaneella tutustumiskäynnillä. Itseasiassa Hartmund on juridisesti ottaen ensimmäinen ulkolainen siviilipalvelusmies Suomessa.

HARTMUNDIN HOMMAT

Aseistakieltäytyjä liiton hommina hänelle on alustavasti ajateltu kieltäytyjä tietojen keruuta saksankieliseltä alueelta. Toivomme, että hän voisi kirjoittaa juttuja myös tähän lehteen. Toiseksi työkentäksi olemme pohtineet tavallisia toimistotöitä ja vastapainoksi hänen rutiinitöille Hartmund voisi menne kouluihin saksantunneille puhumaan kieltä ja tietysti myös asiaa.

Palvelusajan loppupuolella toivomme hänen auttavan WRI:n triennaalin järjestelyissä. Liittomme on saanut kunniaan toimia tämän joka kolmas vuosi järjestettävän kansainvälisen kokouksen isäntänä vuonna 1988. Kokous pidetään demilitarisoidulla Ahvenanmaalla. Kokouspaikaksi on kaavailtu maakuntapäivien taloa tai muuta suurta rakennusta Maarianhaminasta.

Hartmundin suurimpana tehtävänä on kuitenkin olla esimerkkinä mahdollisuudesta palvella ulkomailta. Samalla liitto oppii Hartmundia seuratessa miten oleskelu Suomessa luonnistuu ja mitä seikkoja täytyy ulkomaisia sivareita Suomeen välittäessä ottaa huomioon. Hartmund olisi jo tullut aikaisemmin, jos vain olisi saanut työluvan kuntoon. Liitto on alkanut ulkolaisten sivareiden välittämisen muihin kansalaisjärjestöihin.

Tom Lindahl

LINJAT YHTEEN

SOTILAAT PAINOSTIVAT KESÄLLÄ MUUTOKSIA

Valtioneuvosto hyväksyi 18.6. sijoitussuunnitelman vuodeksi 1987. Työvoimaministeriö lähetti 26.6. palveluspaikoille kirjeen, jossa tiedusteltiin siviilipalvelusmiestentarvetta seuraavaksi vuodeksi. Tässä kirjeessä oli vielä linjat opetusministeriön työryhmän muistion mukaisesti.

KOULUTUKSEN MUUTTAMINEN

Siviilipalvelusasiain neuvottelukunta käsittelee koulutuksen järjestämistä 25.8. pitämässään kokouksessa, jossa oli läsnä työvoimaministeriön, puolustusministeriön, liikenneministeriön ja sisäministeriön edustajat. "Neuvottelukunta päätti keskusteltuaan suositella siviilipalvelusmiesten kouluttamista kansanopistoissa niin, että ... työhön ohjaava erikoiskoulutus annetaan vain yhdellä, eli laitospalvelun erikoiskoulutuslinjalla".

Siviilipalvelusmiesten oppilaitoksina toimiville kansanopistoille järjestettiin perehdyttämistilaisuus 8.9., jossa osa opistoista sai vasta ensimmäistä kertaa kuulla uudistetusta koulutusohjelmasta. Nopella huutoäänestyksellä esittelijä Puotanen kysyi kan-

Sivarilehden viime numerossa olleen artikkelin julkaisun jälkeen on siviilipalvelusmiehille annettavaa koulutusjaksoa edelleen muokattu. Liitole, siviilipalvelusmiehiä vastaanottaville ministeriöille ja kansanopistoille tulivat muutokset yllätyksinä, sillä olihan koulutusjakso jo hyväksytty kaikilla tasoilla.

TEHTY VALMISTELU

Opetusministeriön astettaman siviilipalvelusmiesten koulutustyöryhmän muistion mukaan kansanopistoissa annettavan koulutuksen toinen kuukausi olisi tapahtunut kolmen eri linjan mukaisesti sosiaali- ja terveydenhoitoalanlinjaalla, yhteiskunnallishallinnollisellalinjalla tai kiinteistöhuollonlinjalla.

KANSANOPISTOISSA

sanopistojen rehtoreilta halusivatko ne uuden muotoista koulutusta järjestettäväkseen vai luopuvatko ne kokonaan koulutuksen antamisesta. Läsnäoleista rehtoreista suurin osa taipui koulutusohjelmaan tehtyihin muutoksiin ja edelleenkin ilmaisi halukkuutensa antaa siviilipalvelusmiehille koulutusta. Muutaman kansanopiston edustajat eivät katsooneet voivansa antaa vastausta näin lyhyellä ajalla ja lupasivat toimittaa kantansa työvoimaministeriöön viikon sisällä.

KANSANOPISTOT

SEINÄÄ VASTEN

Koulutusta valmisteltaessa opetusministeriössä olivat kansanopistot tarjoutuneet antamaan niiden erikoiskoulutulinjojen mukaista koulutusta, joka sopi parhaiten niiden valmiuksiin. Nyt kansanopistot joutuivat huutokaupassa ilman varoitusta päättämään edelleen halukkuudestaan antaa muutettua koulutusta. Kaikki alistuivat muutoksiin, koska siviilipalvelusmiehistäluopuminen olisi edellyttänyt suuria muutoksia niiden suunnitelmiin. Useassa tapauksessa opistoihin olisi jäänyt osa kapasiteetista kokonaan käyttämättä, jos ne olisivat kieltäytyneet vedoten tehtyihin yllättäviin muutoksiin.

MUUTOKSET

Ensimmäistä kuukautta, yleiskoulutusta, sormeiltiin myös jonkin verran siviilipalvelusasiainneuvottelukunnan käsittelyssä. Tämä siittäkin huolimatta, että neuvottelukunnan pitäisi antaa asetuksen mukaan vain lausuntoja koulutuksesta eikä mitään päätöksiä sen sisällöstä.

Yleiskoulutuksen johdantojaksosta poistettiin kymmenen tuntia ja samaten kansainvälisyyskasvatuksesta. Kansalaiskasvatusjaksoon lisättiin taas kymmenen tuntia niin, että siitä tuli laajuudeltaa yli puolet koko ensimmäisestä kuukaudesta. Valmistelun huolimattomuutta kuvaa se, että vaikka kuukaudessa pitäisi olla 160 opetustuntia yleiskoulutusjakson tunnit yhteenlaskemalla päästään vain 150 tuntiin. Samaa hutilointia muutostöissä esiintyy myös erikoiskoulutusjaksossa jossa on vastaavia virheitä tuntimäärissä.

Koulutusohjelman muutokset vaikuttivat voimakkaimin toisen kuukauden opetuksen sisältöön. Opetusministeriön koulutusohjelma lähti siitä periaatteesta, että siviilipalvelusmies voisi itse valita haluamansa linjan aiemman koulutuksensa ja palveluspaikan laadun mukaan. Tällä tavalla oletettavasti oltaisiin saavutettu mahdollisimman suuri joustavuus ja koulutuksen taroituksenmukainen antaminen siviilipalvelusmiehille.

KESÄN HILJAISINA

SOTILAIDEN OMA PERINNE

Pääesikunnassa oltiin ilmeisen tyytymättömiä koulutusjakson saamaan melko myönteiseen si- sältöön opetusministeriön muistiossa. Kesän hiljaisina kuukausina työvoimaministeri- össä tehtiin työtä koulutuksen muuttamiseksi. Kesälomilta palavat virkamiehet, jotka kuuluivat siviilipalvelusasi- ain neuvottelukuntaan, saivat eteensä luonnoksen uudesta koulutusohjelmasta.

Suppea kokous, jossa oli edus- tettuna siviilipalvelusmiehiä sijoittavista ministeriöistä vain työvoima-, liikenne- ja sisäasiainministeriö päätti hyväksyä esitetyt muutosehdotukset. On huomattavaa, että päätöstä oli tekemässä vain työvoimaministeriö niistä hal- lintoyksiköistä, joidenka si- viilipalvelusmiehet saavat kansanopistoissa koulutuksen- sa. Liikenne- ja sisäasiainmi- nisteriö kouluttavat omat mie- hensä pelastushallinnon koulu- tuskeskuksessa Espoossa ja ilmailuhallinnon koulutuskes- kuksessa Vantaalla eikä tehdyt muutokset vaikuta huomattavam- min niiden antamaan koulutuk- seen.

Muutoksilla, jos niitä tiukas- ti noudatetaan, on huomattavat vaikutukset terveysministeriön ja opetusministeriön alaisuus- dessa palvelemaan tuleviin

TAPAKASVATUSTA JA KIINTEISTÖN HUOLTOA

siviilipalvelusmiehiin. Aiem- min erikoiskoulutusjakso edes yritti suunnata siviilipalve- lusmiehiä joihinkin tehtäviin nyt lähdettiin siitä, että kaikille annetaan samat perus- tiedot, jolloin heidän "käyt- töala laajenisi". Virkamiehet onnistuivat vähentämään työ- taakkaansa ja samalla heiken- tämään opetuksen tasoa, jotka ainankin tässä yhteydessä näyttävät olevan keskenään ristiriidassa. Armeijassa hal- linnon rationaalisuus on kai- ken perusta, kansalaiset jou- tuvat sopeutumaan valtioon eikä päinvastoin.

OPISTOT ERIKOISTUVAT

Neuvottelukunta kuitenkin ym- märsi, että koulutusta täytyy eriyttää hallinnonaloittain. Käytännössä se tulee tapahtu- maan niin, että kukin kurssi alussa ja myöhemmin opistoit- tain tullaan varaamaan määrät- tyn hallintoyksikön alaisuus- teen tulevien siviilipalvelus- miesten kouluttamiseen. Opis- toille varattiin myös mahdol- lisuus tarvittaessa muuttaa yleis- ja erikoiskoulutusjak- sojen välistä tuntijakoa.

HETKINÄ SOTILAAST

Lehtimäen opisto määrättiin vastaamaan vankeinhoito-osas- ton ja työvoimaministeriön sivareiden koulutuksesta, Ota- van ja Pohjolan opistot saivat sosiaalivaltion sivarit, Lieksan kristillinen opisto ja Kauhajoen evankelinen opisto ottavat vastaa lääkintöhalli- tuksen sivarit ja Partaharjun opisto Pieksämäellä kouluttaa

kouluhallituksen miehet. Kesä- kuun ja lokakuun palvelukseen- astumiserien opistoista ei ole vielä tehty päätöstä.

TURHAUTUMISTA

Kun kerätään yhteen tilaan tavallisia nuoria ihmisiä use- aksi kuukaudeksi saamaan ai- nankin osittain turhanpäiväis- tä opetusta on varmaa, että mielikuvitusta hyväkseen käyt- tävät sivarit saavat yhtä ja- toista aikaan. Ja varmaa on, että mitä turhauttavampaa ope- tus on sitä enemmän opistoille syntyy ongelmia.

Kansanopistoilla onkin ollut pelkoja järjestelmän toimivuus- desta, osittain ehkä turhankin voimakkaita, mutta jotakin sählinkiä tulee varmasti esiintymään. Einän montaa sa- taa miestä voida yksinkertai- sesti millään kouluttaa ilman jonkinlaisia rikkomuksia. Si- viilipalvelusmiehiäkin on var- masti yhtä moneen lähtöön kuin muitakin asevelvollisia. Jul- kisuus on kuitenkin luonut kuvan sivareista erityisen suurina kapinallisina muutamia esimerkitapauksia hyväksi käyttämällä. Liitto onkin saa- nut tehdä työtä tämän kuvan muuttamiseksi, osittain siinä onnistuen.

Tom Lindahl

PASOLINI

UUDELLEEN.....UUDELLEEN.....

ESA SAARINEN - HANNU HUUSKA

PASOLINI-ILTA

Kansallisteatterin Pieni Näyttämö

Maanantaina 9.2.1987 klo 19.00

Esityksen jälkeen keskustelu:

USKALLAMMEKO OLLA ERILAISIA ?

Mukana: LIISA AKIMOF, vetäjänä

ESA SAARINEN

HEIDI HAUTALA

JORMA HENTILÄ

ANJA KAURANEN

TOM LINDAHL

Liput esitykseen 50 mk

Saatavissa:

Lippupalvelu

KSL 716 955

SETA 769 641

Aseistakieltäytyjäliitto 140 427

Tuntia ennen ovelta

JÄRJESTÄVÄT:

KANSAN SIVISTYSTYÖN LIITTO - KSL

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITTO

SEKSUAALINEN TASAVERTAISUUS -SETA

SIVARIT KOEKANIINEINA ?

Armeija on huolestunut 90-luvun asevelvollisten määräst. Tänä vuonna palvelukseen astumisikäisiä oli 34 000 miestä kun 1990-luvun alussa määrä painuu lähelle 26 000.

Siitä huolimatta, että miesten määrä on jatkuvasti laskussa esittää puolustusministeriö jatkuvasti entistä suuremalle määrälle nuoria mahdollisuutta astua palvelukseen vapaaehtoisena. Ensi vuodeksi puolustusministeriö haluaisi määrärahat 3500 vapaaehtoisen kouluttamiseen.

Vapaaehtoisten ottaminen tässä vaiheessa kun miesten määrä on laskussa on ilmeisen huonoa suunnittelua tai sitten pyrkimystä käyttää nuoret ikäluokat mahdollisimman täydellisesti niin, että 1990-luvulla voitaisiin vedota puolustuskyvyn vaarantumiseen ja vaatia todenteolla palvelukseenastumisiään laskemista vuo-

della tai palveluksen pidentämisestä kaikille.

SIVIILIPALVELUSMIEHET KOEKANIINEINA?

Voi olla, että sivareille nyt säädetyn pidemmän palvelusajan eräänä tehtävänä on toimia pitkänkansalaisvelvollisuuteen kuluvan ajan esittelijänä. Tosiasiallisesti keskimääräinen varusmiesten viettämä aika palveluksessa on jo pikku hiljaa kasvanut yhä suuremman osan asevelvollisista saadessa erikoiskoulutusta ja kuluttavan armeijassa yksitoistta kuukautta. Toinen asevelvollisuusajan pidentymiseen vaikuttanut seikka on jatkuvasti pidentyvät ja tiehtyvät kertausharjoitukset.

heuttaa jatkuvasti kasvavia paineita varusmieskoulutukselle. Aika ei tahdo riittää kaiken tarvittavan opettamiseen

ARJEN KAUTTA SOTAAN

onnettomuudesta. Tunnelma oli kuin parhaassa sodassa.

Yleisön suhtautuminen laajan harjoituksen haittavaikutuksiin liikenteessä ja yleisöpalvelussa oli erittäin asiallista ja eräin osin suorastaan myönteistä, kirjoittaa väestönsuojelulehti 1/86. Ihmiset ymmärtävätkin, että onnettomuuksiin täytyy valmistautua ja niitä varten harjoitella.

ARJEN KAUTTA SOTAAN

Parlamentaarisen väestönsuojelukomitean mietinnössä (kom. miet. 1983:22) todetaankin, että kansalaiset voisivat nykyistä peremmin päästä perille väestönsuojelun sisällöstä ja merkityksestä, jos sitä lähestyttäisiin heidän jokapäiväisen kokemus- ja käsitemaailmaansa kuuluvien rauhanajan onnettomuustapauksien kautta. Kun Pasilassa järjestettiin pelastusharjoitukset ei niiden tavoite ollut pelkästään harjoitella onneettomuksien varalta vaan myös valmistaa kansalaisia kohtaamaan tuleva suuri onnettomuus eli sota.

Samanlaista asioiden esitysjärjestystä käyttää myös puolustusneuvosto määritellesään poikkeusoloja. Johtavana periaatteena pidetään, että poikkeusaikojen toiminta perustuu normaaliajan hallintoon ja toimintamuotoihin niitä tarvittavassa määrin muuttaen ottamalla huomioon erilaisten poikkeusolojen aiheuttamat vaatimukset.

Myrkkyonnettomuudet ja suurpalot sisältävät aina piirteen, joka sisältyy myös sotaan. Mitkä ovat palokuntien ja pe-

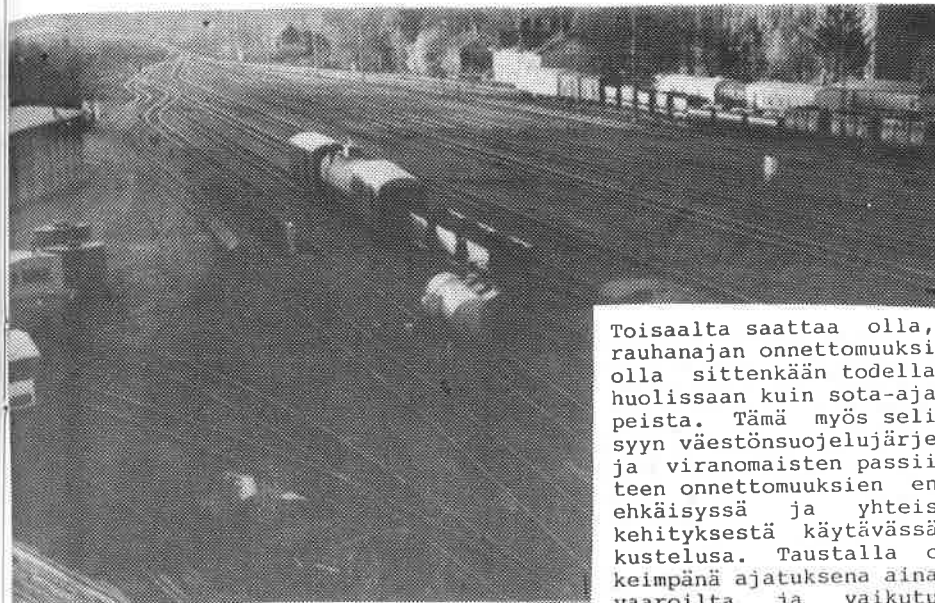
lastuspalvelun toimintatapojen erot normaaliajan onnettomuuksissa ja sota-ajan tilanteissa? Talot palavat samalla tavalla niin sodan kuin rauhanajan aikana. Syttymisytyt tosin poikkeavat toisistaan huomattavasti. Loukkaantuneita kuljetetaan teknisessä mielessä kaikissa tilanteissa samalla tavalla jne.

Pelastuspalvelu on sodanaikana väestönsuojelua ja kääntäen: väestönsuojelu on rauhanaikana pelastuspalvelua, toteaa turvallisuuspolitiikan käsikirja. Pelastuspalvelulla ei ole sitä historiallista taakkaa mitä väestönsuojelulla on. Väestönsuojelu mielletään nimenomaan sotaan liittyväksi kun taas pelastuspalvelu on samalla tavalla kuin puolustusvoimat tuottavat useimmilla ihmisillä myönteisiä miellejohdotuksia. Sotatiliksesta ei enää yksikään puolustusvoimien henkilökuntaan kuuluva puhu eikä liioin enää puhuta sodasta vaan kriisistä. Käsitteillä voidaan leikitellä niin, että asiat saattavat uusia sisältöjä ihmisten mielisissä, vaikka niiden yhteiskunnallinen merkitys ja tehtävät säilyvätkin samoina.

SUURI INNOSTUMATTOMUUS

Myrkyllisten aineiden leviäminen ympäristöön, ydinvoimalaonnettomuus, sateliitin putoaminen tai suuri metsäpalo voivat synnyttää tilanteen, jonka seuraukset saattavat vaikutuksiltaan muistuttaa joukkotuhoukseen käytön seurauksia, totesi väestönsuojelukomitea.

Komitea ei kuitenkaan missään vaiheessa tehnyt ehdotuksia toimiksi, joilla oltaisiin

Toisaalta saattaa olla, että rauhanajan onnettomuuksista ei olla sittenkään todella niin huolissaan kuin sota-ajan tarpeista. Tämä myös selittäisi syyn väestönsuojelujärjestöjen ja viranomaisten passiivisuuteen onnettomuuksien ennaltaehkäisyssä ja yhteiskunnan kehityksestä käytävässä keskustelussa. Taustalla on tärkeimpänä ajatuksena aina sodan vaaroilta ja vaikutuksilta suojautuminen ja sotaan henkisesti valmistautuminen. Merkitystä on myös sillä, että poterot ja naamarit luovat turvallisuudentunnetta, joka ei tosin aina perustu tosi-seikkoihin, mutta mitäpä totuudella on tekemistä tunteen kanssa.

voitu ennaltaehkäistä tai muuten toimia kyseisten onnettomuuksien synnyn todennäköisyyden. Myrkkyyvaunuja ei liene perusteltua tuoda pääkaupunkiin, jos siitä aiheutuu huomattavaa suojautumistarvetta. Toisaalta, jos ydinvoimalat aiheuttavat suojautumistarvetta, niin sen aiheuttamat suojautumiskustannukset pitäisi laskea mukaan energian tuotantokustannuksiin. Väestönsuojelusta huolta kantavat ryhmät eivät ole ainakaan julkisuudessa asettuneet vastustamaan ydinvoimaa taikka myrkyjen kuljetusta pitkin ja poikin Suomea.

Suojautuminen ei koskaan voi onnistua täydellisesti ja toisaalta suojautumisella ei koskaan voida estää ympäristölle koituvia vahinkoja. Väestönsuojelu ei siis pysty korjaamaan "onnettomuudesta" johtuvia tuhoja vaan se ainoastaan pyrkii rajaamaan ne hyväksyttävän laajuiseksi. Väestönsuojeluväen passiivisuus ennaltaehkäisyssä ja toisaalta aktiivisuus suojeleminen rakentamisessa ihmetyttää.

Pasilassa toteutettu rauhanvuoden aloitus onnistui niin hyvin, että rauhan vuosi haluttiin lopettaa samalla tavalla. Vaasassa järjestettiin vastaava suuri pelastusharjoitus kuin Pasilassa, sitä ei tosin enää uskallettu järjestää aseistariisuntaviikolla mutta kylläkin heti sen jälkeisellä viikolla.

Enää ei kelpaa selitykseksi ajankohdan valinnalle sattuma vaan se on ilmeinen yritys järjestää viranomaisia apuna käyttäen mahdollisimman suuri provokaatio ilman, että siihen kukaan voisi puuttua. Lisäksi rauhanliikkeelle on mukava antaa erilaisia poliittisesti vaarattomia kohteita vaatimusten esittämiseen.

Tom Lindahl

PUOLALAISIA ASEISTAKIELTÄYTYJIÄ

Puola on yksi niistä maista, joissa armeijan käyminen on pakollista. Olemme aloittaneet taistelun tätä ihmisten orjuudesta vastaan. Puolan pasifistinen järjestö "Vapaus ja rauha" sekä anarkistinen liike "Vaihtoehtoyhteiskunta" ovat päättäneet julistaa armeijapalveluksen boikottiin.

Yli tuhat nuorta ihmistä on pidätetty heidän kieltäytyessään menemästä armeijaan. Haluaisimme Englannin anarkistien vetoavan Puolan suurlahteytystöön asiasta. Vuonna 1964 ihmiset Itä-Saksassa voittivat itselleen mahdollisuuden kieltäytyä aseista. Eikä me myös pystymme siihen.

Kunnioittavin terveisin K. (Puolan anarkistien puolesta).

Yllä oleva kirje oli englantilaisessa kesäkuun lopussa ilmestyneessä Black Flag -lehdessä (musta on anarkistien väri). Solidaarisuuden murskaaminen alkaa tuottaa uudenlaisia protesitin muotoja ja erityisesti armeijan keskeinen asema kommunistisen puolueen vallan turvaamisoperaatioissa on saanut kritiikin kohdistumaan juuri armeijaan. Armeija on ollut hyvin keskeinen sisäpolitiikan välinen jatkuvasti Puolan historiassa. Nyt kirjoitetaan jälleen uutta historiaa.

Kirjoittajakin muistaa tavanneensa täydellisesti toivonsa menettäneitä puolalaisia opiskelijoita pari vuotta sitten.

Yksi oli yrittänyt saadan avioliiton takia muuttolupaa Yhdysvaltoihin, jota pidettiin paratiisina ja vapauden valtakuntana. Eräs toinen kärsi mielenterveysongelmista, jotka selvästikin johtuivat osaltaan yleisestä toivottomuuden tunteesta niiden keskuudessa, jotka olivat rakentaneet solidaarisuuden varaan yhteiskunnallisia toiveitaan ja haaveitaan.

Aseistakieltäytymisen laajentuminen näinkin mittavaksi on aatteellisesti hyvin kiinnostavaa koska, vaikka perinteisesti kommunistiseen poulueeseen on moni suhtautunut epäillen niin ei kuitenkaan missään vaiheessa vastarinta juuri armeijaa vastaan ole noussut näin laajaksi.

Vaikka vetoamus olikin osoitettu englantilaisille anarkisteille, niin varmasti aseistakieltäytyjät tarvitsevat meidän suomalaistenkin apua ja tukea vaatimustensa lävitse saamiseen. Paperilappusia voi lähettellä Puolan suurlähetystöön, Armas Lindgrenintie, 00570 Helsinki 57.

Ja, jos joku tuntee kiinnostusta kyseiseen lehteen laajemminkin sitä kuulemma saa tilattua 26 numeroa vuodessa 15 puntaa ja puoli vuotta 6,50 puntaa - hinnoittelu ainakin vaikuttaa jo hyvältä! Niin, ja osoite on Black Flag - Black Cross, BM Hurricane, London WC1N 3XX, England.

Liitto päätti hallituksen kokouksessa 24.1. palkata Juha Tuomikosken koulutussihteeriksi 2.2.1987 alkaen. Juha pääsee alustavien tietojen mukaan kaikkiin kansanopistoihin puhumaan päiväksi, joissa koulutetaan siviilipalvelusmiehiä.

Juhan pestaus tehtiin aluksi kahdeksi kuukaudeksi, mitä jatketaan todennäköisesti huh-tikuussa homman lähdettyä kunnolla pyörimään. Liitto sai Juhasta myös ensimmäisen alueellisen työntekijänsä, sillä Juha tekee työtä kotipaikastaan Jyväskylältä käsin.

Liitto ei ole ehtinyt aikaisemmin paneutumaan kasvatuskysymyksiin lainkaan ja Juhalta toivotaankin, että hän saisi järjestettyä mahdollisimman paljon puhetilaisuuksia kouluissa ja eri opetuslaitoksissa. Samalla Juhan tehtäviin, jos aikaa vain jää, kuuluu valmistaa opetusmateriaalia ja muita kirjallisia töitä.

Vaikka liitto toivoo osan rahoituksesta tulevan opetus-palkkioina, on varmaa, ettei kaikkia kuluja tällä tavalla kuitenkaan saada katettua. Näin joudumme taas ojentamaan ahneesti lahjoituksia hapuilevat kätemme kohti jäsenistöä ja muita asia tärkeyden ymmärtäviä. Laittakaa roponne vaikkapa lehden välissä olevan postisiirtokumongin avulla tulemaan kohti opettajaa. Niin, muistakaa myös merkitä kuittiin, että rahat on annettu kouluttajalle.

Vastine Heikki Nurmiselle (Sivari 3-4/86):

TODELLISTA TOTAALIKIELTÄYTYMISTÄ EI OLE

"Miksi sivariin?", kysyy Heikki Nurminen yrittäen todistella ns. totaalkielletymisen paremmuutta siviilipalvelukseen nähden. Minun järkeni mukaan sivariin menon taustalla on yleensä vakaumus rauhan puolesta; mutta H.N. kyselee kin luultavasti tätä siksi, ettei näe siviilipalvelusta riittävänä todistuksena vakauksesta, riittävän voimakkaana mielipiteenilmauksena. KYSE ON SIIS ASTE-EROISTA.

Tällainen kysymyksenasettelu ja vakauksen ilmenemisten aste-erojen etsintä on hyödyttöntä ja täysin tarpeetonta. Siviilipalveluksella ja "totaalkielletymisellä" on loppujen lopuksi niin paljon yhteistä, ja molemmat voi nähdä niin valkoisena tai mustana kuin haluaa, että on turhaa yrittää vain kasvattaa eroa niiden välillä - loitontaa rauhaa tahtovia ihmisiä toisistaan pelkkien aste-erojen vuoksi. Heikki Nurminen väittää sivareiden suorittavan asevelvollisuuden 'lain määräämällä tavalla'. Höpö höpö.

Jokainen pystyy tajuamaan siviilipalveluksen olevan tahdonilmaus järjestynyttä väkivaltaa ja (ikävä kyllä niin) yleistä käytäntöä vastaan. Miksei se muka riitä? Onko 'totaalkielletyminen' tosiaan niin totaalista kielletymistä kuin Heikki Nurminen näyttää kuvittelevan?

TODELLISTA TOTAALIKIELTÄYTYMISTÄ EI OLE OLEMSSAKAAN. Nykyään Suomessa 'totaalkielletymistä' määrätään vankilaan kärsimään rangaistus kielletymisestä; hyväksyessään tämän rangaistuksen (sillä hyväksyttihän se on -kuinka moni 'totaalkielletymistä' on Suomessa karannut vankilasta?) hän samalla alistuu siihen ajatteluun, että hän on tehnyt rikoksen - mitä hän ei todellisuudessa tietenkään ole tehnyt, päinvastoin! Mutta Heikki Nurminen houkuttelee ihmisiä 'totaalkielletymiseksi' mainostaen avovankiloita ja siellä saatavia tienestejä tehdystä työstä. Mitä eroa vankilassa yhteiskunnalle työtä tekevässä 'totaalkielletymisessä'

Ymmärrän kyllä Heikki Nurmisen innon saada jokainen mahdollinen aseistakieltäytyjä "totaalkielletymiseksi", mikä olisi hyvin näyttävää mainosta rauhanliikkeelle ja varmasti tärkeä askel ihmisten tietoisuuden ja asenteiden edistämiseksi; mutta näitä asioita on katsottava jokaisen aseistakieltäytyjän omista lähtökohdista, eikä yksipuolinen siviilipalveluksen tyrmäminen rauhantyyneä auta ketään.

Jotka haluavat ja pystyvät "totaalkielletymiseksi", kulkekoot sitä tietä ja annettakoon heille kaikki mahdollinen kannatus ja arvostus. Mutta oma arvons kuuluu ehdottomasti myös siviilipalvelusmiehille - jokainen rauhantahtoinen nuorukainen levittää omalta osaltaan tietoa aseistakieltäytymisestä missä sitten työskenteleekin, ja toivon mukaan myös parantaa sitä kuvaa, minkä lehdistö ja sotalaitos ovat aseistakieltäytyjistä syöttäneet hyväuskoisille kansalaisille. Tämän vuoksi olisikin tärkeää, että keskiytettäisiin (niin Sivari-lehdessä kuin muillakin keskusteluareenoilla) viemään yhteisiä ajatuksia eteenpäin ja näyttämään epäilijöille rauhantyyneen positiivisuutta, eikä kinstelemaan aseistakieltäytymisen aste-eroista ja syyttelemään rauhantahtoisia ihmisiä asioista, joilla ei todellisuudessa ole ensisijaista merkitystä.

Siispä - onnea ja voimia kullekin aseistakieltäytyjälle, olipa palveluspaikka sitten sairaala, virasto... tai vankila!

P.Hiltunen
Siviilipalvelusmies

ja jossain sairaalassa palveluksessa sivarissa on? Pelkkä aste-ero - eikä sen mukaan voi mennä tuomitsemaan tai palkitsemaan ihmisiä, joiden on jokaisen tehtävä valintansa oman elämäntilanteensa ja kykyjensä mukaan. Jos 'totaalkielletymiset' kieltäytyisivät todella totaalisesti, he eivät suosuisi myöskään kärsimään rangaistusta rikoksesta, jota eivät ole mielestään tehneet. Todellinen totaalkielletyminen olisi sitä, että kieltäytyisi asevelvollisuudesta ja vankilarangaistuksesta - kaikesta työstä satalaitoksen ja valtioneuvoston hyväksi, kaikesta asevelvollisuuden mukanaan tuomasta. Tämä ei ole nykyään mahdollista (jollei lähde paikoilemaan viranomaisia, mikä on taas tavallaan eräänlainen rangaistus).

Kun täydellistä totaalkielletymistä ei ole olemassa, jää jäljelle vain erilaisia asevelvollisuuden muotoja. Näiden keskinäisestä paremmuudesta voi olla monta mieltä (henkilökohtaisesti katson, että työstäni siviilipalvelusmiehenä kehitysvammaisten hoitolaitoksessa on minulle ja muille hoitajille, sekä tietysti vammaisille - tilanne on usean ihmisen kannalta parempi kuin jos makaisin suljetussa vankilassa tai tekisin työtä avovankilassa).

KERTAUSHARJOITUKSIA KIELTÄYTYNEILLE

LISÄÄ HENKISTÄ VAHVISTUSTA SUOJAJOUKOILLE

Kertausharjoitusten vuosittain kutsuttavien määrää on jatkuvasti lisätty. Ne ovat ensisijaisesti henkisen puolustusvalmiuden ylläpitäjänä tärkeitä. Harjoitukset on keskitetty koskemaan niitä asevelvollisia, jotka on varattu suunnitelmassa ensimmäisiksi palvelukseen kutsuttaviksi.

Kertausharjoituksia on toimeenpantu vuodesta 1953 lähtien. Aluksi harjoituksiin kutsuttiin vain erikoiskoulutuksen saaneita asevelvollisia mutta vasta 1962 alettiin kutsua uudelleen palvelukseen tavallisiin joukkoihin kuuluvia henkilöitä.

Harjoitusten laajuus oli vuoteen 1968 saakka alle 5000 miestä. Vuonna 1969 kutsuttujen määrä hypähti 17 500 miestä ylöspäin ja sen jälkeen on vuosittain alettu kutsua yhä kasvava määrä miehiä "varusmiespalveluksessa saavutetun taidon ylläpitämiseksi ja täydentämiseksi". Kertausharjoitusten alkaminen liittyy puolustusvoimien uudistettuun puolustusoppiin 1960-luvun lopulla. Keinosen johdolla alettiin puhua alueellisesta puolustuksesta, johon liittyi aiemmasta rintamasota-ajattelusta poiketen valmistautumisen sissisotaan.

Toinen nopeamman kutsuttujen määrän kasvuvaihe osui kuluvan vuosikymmenen ensimmäisiin vuosiin - kasvu oli 3000 miestä vuodessa ja 1982 lähtien se on ollut 1500 miehen verran. Tänä vuonna kutsuttavien määrä on 45 500.

TAVOITTEET

Kertausharjoitukset on suunnattu kriisiaikana kiireisimmän tarvittavien ja tärkeimpien joukkojen koulutukseen. Joukot kutsutaan harjoitukseen sodan aikaa varten suunnitellussa kokoonpanossa ja harjoitukset suoritetaan pääasiassa joukkokohtaisesti.

Vuonna 1976 mietintönsä jättäneen puolustuslaitoskomitean mukaan asevelvollisten jatkuva valmiudessapito edellyttäisi seitsemän vuoden väliajoin tapahtuvia kertauksia ja erikoisjoukoille vielä useammin. Harjoitettavien määrä muodostui näin 87 000 mieheksi. "Tällainen järjestelmä toteutettuna 10-12 vuorokauden mittaisina harjoituksina mahtuisi nykyisen asevelvollisuuslain edellyttämiin puitteisiin ja vuorokausia jäisi vielä jonkin verran varallekin".

Asevelvollisuuslaki sallii miehistöön kuulevien kutsumisen 45 ja erikoiskoulutuksen saaneiden kotsumisen 60 vuoro-

Vuosi	kutsuttujen määrä
1953	1.620
1954	1.490
1955	1.370
1956	1.740
1957	1.700
1958	1.930
1958	2.600
1959	2.830
1960	2.540
1961	3.520
1962	4.330
1963	4.810
1964	1.042
1965	4.280
1966	3.620
1967	8.295
1968	22.500
1969	24.711
1970	28.500
1971	28.500
1972	28.500
1973	29.000
1974	29.000
1979	32.000
1980	35.000
1981	38.000
1982	39.500
1983	41.000
1984	42.500
1985	44.000

kaudeksi kertausharjoituksiin. Myöhemmin on kuitenkin katsottu tavoitteen olevan liian suuri - kolmas parlamentaarinen puolustuskomitea (III PPK) lähti suojajoukkojen koulutuksen ensisijaisuudesta. Nämä pitäisi vuonna 1981 jättäneen komitean mukaan kouluttaa joka viides vuosi ja muut reserviläiset "aina kun sodan aikaiset suunnitellut tehtävät vaihtuvat". Tämä olisi edellyttänyt vuosittaisen määrän lisäämistä 3000 mutta 1500 mieheen armeija sai kuitenkin rahat.

Parlamentaaristen puolustuskomiteoiden työn jatkajaksi nimetty parlamentaarinen puolustustoimikunta viime vuonna antamassaan lausunnossa on entisestään voimakkaammin painottanut suojajoukkojen kouluttamisen tärkeyttä. Samalla muun reservin merkitystä on alettu arvioimaan uudelleen. Toimikunta puhui melko suoraan siitä, että reservistä tehtäisiin selvästi kaksiluokkainen: kunnan koulutettu väki ja rupusakki.

VUOTO

Jatkuvasti laajentuneista kertausharjoituksista on 1970-luvun puolivälin jälkeen alkanut yhä useampi kieltäytyä. Vuosina 1975-80 oli heitä ATL:n tilastojen mukaan kaikkiaan lähes viisisataa. 1980-luvulla on vuosittainen kieltäytymäärä noussut neljään ja puoleensataan. Tähän lukuun ei ole sisällynyt ennen kertausharjoituskutsun saamista

kieltäytymisilmoituksensa tehneitä henkilöitä. Näitä tapauksia sotilaspiirit eivät ole käsitelleet lainkaan vaan jättäneet ne mappi Ö:hön.

Virhelliseen laintulkintaan vedoten sotilaspiirit eivät ole ryhtyneet minkäänlaisiin toimenpiteisiin ns. ennakkokieltäytyjien tapauksissa. Pääesikunta tulkitsti vuoden vaihteessa muuttuneen lain kohtaa, jossa säädettiin kieltäytymisilmoituksen tekoajan kohdasta, että se tarkoittaa vain vakinaista palvelusta ja sitä edeltävää aikaa tai siten kertausharjoituskutsun saapumisen jälkeistä aikaa. Palveluksensa jo suorittaneet reserviläiset eivät voineet sotilaiden mukaan kieltäytyä reservissä olostaan, jos eivät sattuneet saamaan kertausharjoituskutsua. Kutsua ei tietysti ole lähetetty niille, jotka ovat tehneet ns. ennakkokieltäytymisen.

Kieltäytyjätilastot pysyivät tämän laintulkinnan ansiosta vähäsen pienempinä. Julkisuuksessa sotilailta oli helpompi väittää että, vaikka kieltäytyvät pitävät meteliä itsestään, niin se on vain pienen äänekkään ryhmän touhua. Ns. ennakkokieltäytyjien määräästä ei ole koskaan annettu arviota. Luultavasti heitä on kuitenkin satoja henkilöitä, lähinnä 1980-luvulla ilmoituksensa jättäneitä.

Sivariliiton ja Helsingin yliopiston sivareiden vuonna 1983 tekemän kirjallisen kysymyksen

puolustusministerinä tuolloin toimineelle pastori Saukkoselle allekirjoitti kymmenet kansanedustajat. Puolustuspastorin mukaan ennakkokieltäytyjien ilmoistusten käsittelemättä jättäminen oli aivan oikea tulkinta laista. Vuotta myöhemmin oikeusasiamies määräsi puolustusministeriön tarkastamaan tulkintaansa.

Pääesikunta kuitenkin jatkoi virheellistä tulkintaansa ja odotti jo tuolloin hämmöttävän sivarilain muutoksen tuovan asiaan ratkaisua. Näin menetelen sotilaat säilyttivät kasvonsa ja saivat ajettua lakiin määräyksen, että kaikille reserviläiskieltäytyjille tullaan vastaisuudessa automaattisesti järjestämään korvaavia harjoituksia.

Uudessa asetuksessa on ikäänkuin uudistuksena mainittu mahdollisuus kieltäytyä ilman kertausharjoituskutsun saamista. Pakollisen palveluksen järjestäminen myös näille kieltäytyjille paljastaa varsin selvästi koko korvaavan palveluksen järjestämisen syyn: halun estää kieltäytymisen asettamalla sen seuraukset niin raskaaksi, että se ei kannatta.

VUOTO TUKOSSA

Siviilipalveluslainvälikaikassa muutoksessa saatiin tämäkin vuoto tukittua. Lain mukaan on aseistakieltäytyjille jo pitkään voitu "reserviin kuuluvien asevelvollisten kertausharjoitusten asemasta rau-

han aikana kutsua ... palvelukseen yhteensä enintään 75 päiväksi". Tätä lainkohtaa ei ole katsottu olleen tarpeen käyttää ennen kuin kieltäytyjien määrä kasvoi huomattavaksi.

Uudessa asetuksessa on kohta, jossa työvoimaministeriölle on asetettu velvollisuus huolehtia kertausharjoituksia korvaavan palvelun toimeenpanosta. Laajuutta ei ole määrätty asetuksessa tarkemmin kun "tarpeellisessa laajuudessa", jolla viitataan pikemminkin koulutettavien määrään kuin koulutuksen pituuteen.

Asetuksessa on määrätty, että "palveluksen tarkoituksena on käytännön harjoitteluna ylläpitää varsinaisena palvelusajana hankittavia tietoja ja taitoja tai antaa muuta tarpeellista koulutusta ja työharjoittelua".

Valtioneuvosto on kesäkuussa 1986 tekemässä siviilipalvelusmiesten sijoitussuunnitelmassa määritellyt kertausharjoitusten pituuden noin kahdeksi viikoksi. Valtioneuvosto määräsi tämän vuoden koulutuksen sisällöiksi pelastushallinnon alan ja ympäristönsuojelualan perustaitojen opettelun.

Sijoitussuunnitelmassa todettiin, että "pelastushallinnon alan eräänä koulutustavoitteena on valmiuksien antaminen mm. lääninhallitusten suoje-
luosastojen miehistö- ja ali-
johtajatehtävissä toimimista

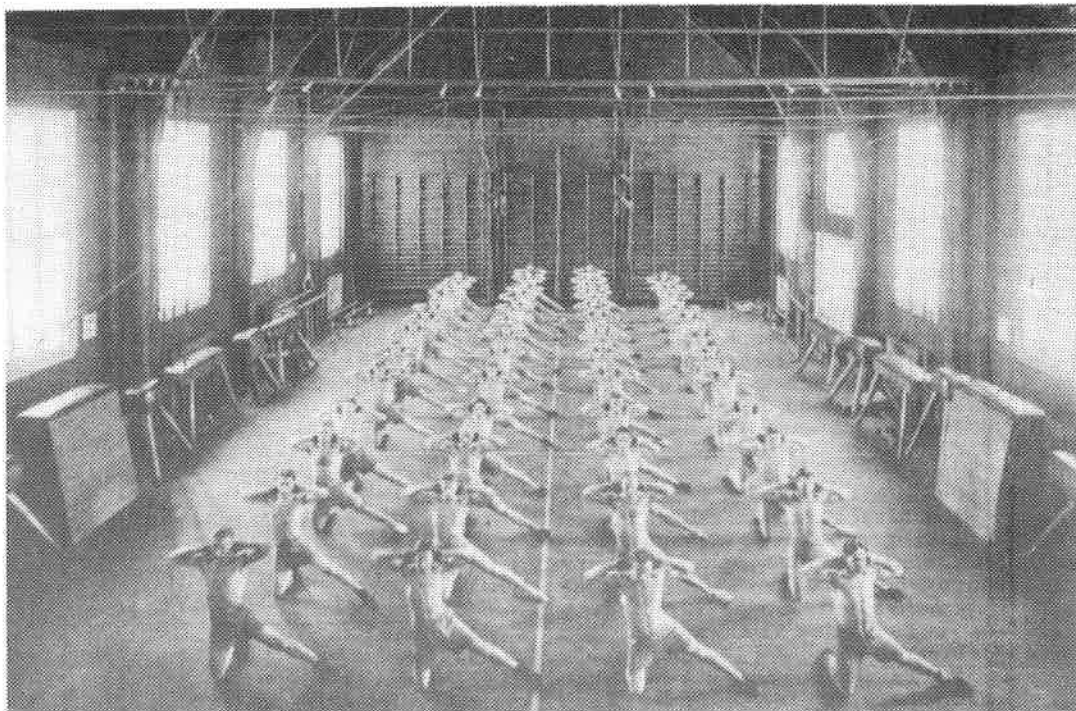
SUOJELUOSASTOJEN MIEHISTÖ- JA ALIJOHTAJATEHTÄVISSÄ

varten" (ks. myös kortistointi).

"Ympäristönsuojelualan koulutustavoitteena on valmiuksien antaminen luonnontilan hoito- ja valvontatehtäviin. Alalla on tarvetta perustiedot omaavista vapaaehtoisista työtekijöistä viranomaisten apuna. Tehtävät soveltuvat hyvin useimpien aseistakieltäytyjien vakaumukseen". Tällaista roskaa siis kesälomalle lähtevä hallitus allekirjoitti. Sylytehdas löytyy työvoimaministeriöstä, kuninkas muutenkaan.

ONKO JÄRKEÄ?

Pelastushallinnon alan koulutuksen saaneet aseistakieltäy-

tyjät voidaan kutsua palvelukseen vain hyvin laajoissa "kriisitilanteissa". On vaikea kuvitella rauhanajan laajakaan onnettomuutta tai muuta tilannetta, jossa voitaisiin ja toisaalta tarvittaisiin näitä pikakurssitettuja miehiä avuksi.

Siviilipalvelusmiesten keskimääräistä korkeampi koulutus sitoo heidät normaaliin työhönsä tiiviisti myös "kriisiaikoina". Koulutuksen saneita miehiä voitaisiin siis parhaassakin tapauksessa kutsua vain valikoiden palvelukseen sodan aikana.

Lisäksi voidaan vakavasti kysyä, että onko näin lyhyellä koulutuksella minkäänlaista merkitystä kyseisissä tehtävissä. Kriisin hallinta on järjestyksessä rauhanajaksi ja jos siviilipalvelusmiehiä ollaan avoimesti kouluttamassa

sodan varalle, niin silloin herjataan koko aseistakieltäytymistä tekona.

Tässä koulutuksessa toteutuu se mitä liitto on kutsunut palvelun militarisoimiseksi. Palvelustehtävät on suoraan alistettu kriisiaikojen hallinnan tarpeisiin. Tässä tapauksessa kriisi on ihan reilu sota. Harjoitusten järjestämiseen on muista lähtökohdista mahdotonta löytää perusteita. Sotilaat kertaaavat taitoja tositalanteeseen ja nyt aseistakieltäytyjät tekevät saman.

SPR JA OPISTOT

On valitettavaa, että SPR on lupautunut ottamaan vastaa kaksi lokakuussa järjestettävää kurssia. Näille kurseille on varattu paikkoja yhteensä viidellekymmenelle miehelle. Kurssin sisällöksi on SPR:n taholla ja sisäasiainministe-

SPR:N KOULUTUSKESKUS; METSÄ- JA KANSANOPISTOT TOUKOKUUSTA LÄHTIEN

riössä suunniteltu SPR:n ensiapukursseja 1,2 ja 3.

Nyt näyttää SPR:kin joutuvan sotketuksi mukaan aseistakieltäytyjien taisteluun oikeuksistaan. Kieltäytyjien kannalta on hyvin ikävää, että arvostettu ja yleisesti humanitaariseksi tunnettu järjestö alkaa toteuttaa sotilaiden tavoitteita. Kyseessä ei voi olla pelkästään raha, jonka järjestö saa koulutuksen järjestämisestä vaan se aatteellinen perintö, jonka varaan SPR on rakennettu. SPR on saavuttanut maineensa rumpikasojen siivoajana. Kieltämättä tärkeässä työssä, mutta ei välttämättä kaikkein myönteisimmässä työssä rauhanpoliittisesti.

ENTÄ YMPÄRISTÖMINISTERIÖ?

Ympäristöministeriön järjestämiä kurseja perusteltiin todella omituisesti valtioneuvoston päätöksessä: "alalla on tarvetta ... vapaaehtoisista työntekijöistä viranomaisten apuna". Voidaankin kysyä, että luulevatko ministerit, että aseistakieltäytyjät tulisivat aina vapaaehtoisesti viranomaisia auttamaan kun esimerkiksi radiossa kuuluisi kuulutus metsäpalovaarasta? Kiitävätkö aseistakieltäytyneet reserviläiset tuotapikaa heille ennelta osoitettuun valvontatorniin?

Huvittavin sanamuoto mitä voimassaolevitasiviilipalvelusmiehiä koskevasta säädök-

sistä löytyy on valtioneuvoston arvovaltaiseen päätökseen asti päässyt toteamus, että luonnontilan hoito- ja valvontatehtävät soveltuvat "hyvin useimpien aseistakieltäytyjien vakaumukseen". Miten kaunista! Omantunnonarat saavat ihailta ja säilyttää katoavia luonnonarvoja. Tämä on tosin samalla ainut paikka, jossa muistetaan aseistakieltäytyjillä ylipäätään vakaumusta olevankaan.

Ympäristöministeriön alaisuuteen määrättäville kieltäytyjille järjestetään kuusi kurssia, joihin jokaiseen kutsutaan kaksikymmentäviisi miestä. Kurseja järjestävät Evon ja Sotkamon metsäopistot ja Ivalon ja Hoikan kansanopistot touko- ja syyskuussa. Koulutukseen ei ole aivan niin kaunista kuin valtioneuvosto antaa päätöksessään ymmärtää, sillä se on lähinnä metsäpalojen torjunnan opettelua ja öljyvahinkojen turjuntaan kouluttamista. Mutta onpa mukaan päässyt myös luontopolkujen suunnitteluakin!

KURSSITUKSESTA TARKEMMIN

Työvoimaministeriö on antamisaan tarkemmissa määräyksissä siviilipalveluksenjärjestämisestä ja suorittamisesta (ks. juttu TVM:n määräykset) määritellyt koulutusta annettavan "ensisijaisesti niiden asevelvollisten uudelleen kouluttamiseksi, jotka varusmiespalveluksen suorittuun ovat tehneet ilmoituksen ja hakemuksen kertausharjoituksista kieltäy-

tymiseksi".

On huomattava, että koulutus on ensisijassa varattu reservin kieltäytyjille mutta sen antaminen on mahdollista myös muille. Uudessa kieltäytymislomakkeessa kieltäytyjä allekirjoittaa kohdan, jossa mainitaan, että "kertausharjoitusten asemasta järjestetään siviilihallinnon eri toimialoilla noin kahden viikon pituisia koulutus- ja työpalvelutilaisuuksia eri puolilla maata. Niitä toimeenpannaan pelastushallinnon, ympäristön-suojelun- sekä sosiaali- ja terveydenhuollontehävissä työskentelyä varten".

Onkin ilmeistä että, jos reserviläiskieltäytyjien harjoitukset alkavat pyöriä mukavasti, niin seuraava askel on siviilipalvelusmiesten kutsuminen korvaaviin harjoituksiin.

Sotilaat eivät kuitenkaan ehkä ole niin tyhmiä, että yrittäisivät saada jo palveluksensa suorittaneet harjoituksiin, koska vastarinta olisi luultavasti liian suurta. Sen sijaan olisi ajateltavissa, että uuden lain aikana kieltäytyneet voitaisiin saada hyväksymään koulutus, koska heidät on alusta lähtien laitettu ajattelemaan sitä. Heitä yritetään saada hyväksymään ajatus lisätaakasta. Mutta kukapa sitä tietää mitä kaikkea suunnitellaan pääesikunnan aivoriihissä. Ja ennen kaikkea, sotilaat ehdottavat tietysti sitä mikä on mahdollista saada to-

teutettua.

SOTILAAT LÄSNÄ

Sotilaat määräävät ketkä kutsutaan korvaaviin harjoituksiin. Aikaisemmin sotilaille ei ollut minkäänlaista mahdollisuutta vaikuttaa palvelukseen kutsuttavien valintaa tai mihinkään muuhunkaan seikkaan palveluksen järjestämisessä. Nyt uudessa työvoimaministeriön määräyksessä sotilaat ovat saaneet eräiltä keskeisiltä osin mahdollisuuden ohjata kieltäytyjien palveluksen järjestämistä.

Sotilaiden mahdollisuus määrätä palvelukseen kutsuttavat antaa pääesikunnalle sotilaspääpiirien avulla mahdollisuuden säädellä palvelukseen kutsuttavien määrää, koska sotilaspääpiireillä on kaikki reserviläiskieltäytyjät ja vakinaisesta palveluksesta kieltäytyjät arkistoissaan.

Edellä esittämäni mahdollisuus kutsua korvaaviin harjoituksiin myös muita kuin ns. uusia reserviläiskieltäytyjiä on mahdollista toteuttaa aloittamalla takautuva palvelukseen kutsuminen helpoista ryhmistä, esimerkiksi uskonnollisista syistä kieltäytyneistä, jotka ovat perinteisesti suhtautuneet myönteisesti kaikkiin valtion toimiin heitä kohtaa. Samoin uudet vakinaisesta palveluksesta kieltäytyjät ovat todennäköisesti suopeampia ajatukselle korvaavista harjoituksista.

MAJOITUSVÄLINEET TILATAAN SOTILASPIIRIN ESIKUNNAN OSOITAMALTA JOUKKO-OSASTOLTA

Sotilaille on tämän säädöksen avulla mahdollisuus aloittaa vähitellen korvaavien harjoitusten laajentaminen uusiin ryhmiin. Sotilaat ovat sen lisäksi saaneet nyt entistä paremmat mahdollisuudet kerätä tietoa kieltäytyjistä, ties mitä tarkoitusta varten. Henkilöasiakirjat onkin määrätty palautettavaksi sotilaspääpiirien esikunnille "huolellisesti täytettyinä". Tämän lisäksi sotilaat keräävät jo kieltäytymisen yhteydessä tietoa kieltäytyjistä.

Vaikka siviilipalveluksen suorittaneelle annetaan palvelustodistus, niin vastaisuudessa kertausharjoituksissa käyneille annetaan sotilaspääpiiriin merkintä "suoritettu palvelustilaisuudesta ja sen suoritusajasta". Nyt ei sotilaat enää edes yritetä peittää haluaan tehdä kieltäytyjistä vain jonkin nimellisen seikan nojalla asevelvollisista eriyvää ryhmää. Heille tarjotaan reilusti, jopa ulkoisten merkien tasolla, SA-INT -menettelystä.

ASEETOMANA SIVIILISSÄ

Harjoitusten aikana palvelusohjelma laaditaan siten, "että päivittäinen koulutus- ja työaika vastaavat keskimäärin kertausharjoitusten päivittäisiä palvelusaikoja". Tämä siinäkin huolimatta, että harjoitukset ovat pidemmät kuin vastaavat armeijassa (10 - 14). Harjoitusten aikana ei myöskään anneta lomaa kuin poikkeustapauksessa. Lisäksi mat-

kalippuja ei voida antaa muita kuin tulo- ja postumismatkoja varten.

Jatketaan suoria lainauksia TVM:n määräyksistä: "opetuslaitos suunnitelee palvelukseen kutsuttaville joukoille jaettavan ja tilaisuuden toimeenpanossa tarvittavan varustuksen ottaen huomioon tilaisuuden laadun, tarkoituksen ja vuodenajan". "Opetuslaitos tilaa joukon (aseistakieltäytyjät huom!) tarvitseman henkilökohdaisen vaatetuksen sotilaspääpiirin esikunnan osoitmalta joukko-osastolta".

"Joukko voidaan majoittaa joko osittain tai kokonaan myös maastoon, erityisesti lämpimänä vuodenaikana. Tarvittavat majoitusvälineet tilataan sotilaspääpiirin esikunnan osoitmalta joukko-osastolta".

"Joukolle suoritetaan palveluksen alkaessa terveydentilaa koskeva kysely, ... lopuksi kaikille lähtötarkastus". "Terveystilansa ilmoittamiseksi siviilipalvelusmiehet täyttävät L-kortin lisälehdessä (SA Järj 329)". Lisäksi "tulo- ja lähtötarkastuksissa on valvottava, että kaikki allekirjoittavat terveydentilailmoituksensa L-kortin lisälehdelle".

"Siviilipalvelusmiestenvaateus ja puolustusvoimilta saatava muu materiaali annetaan opetuslaitoksen käyttöön veloituksetta". Tällä tavalla taataan se, että kaikki opetuslaitokset käyttävät maksii-

mimäärän armeijan materiaalia, koska se on ilmaista ja toisaalta laitokset voidaan pakkota käyttää niitä, koska ne ovat ilmaisia.

Eipä sen puoleen, osallistuvat siviilitkin järjestelmän hallintoihin. "Hallintoyksikkö tekee ilmoituksen työvoimaministeriölle (TVM) palvelustilaisuuteen saapumatta jääneistä ja kesken korvaavan palveluksen kotiuttamistaan siviilipalvelusmiehistään sekä ilmoittaa tärkeimmät havaintonsa ja kokemuksensa palvelustilaisuudesta". Siviilit tekevät ilmoituksen syytteen nostamiseksi alioikeudessa. Että silleen.

ATL EI KÄSITELLYT

Viime vuonna asevelvollisten tutkijalautakunta ei käsitellyt kertausharjoituksista kieltäytyneiden ilmoituksia lainkaan. Se antoi näiden kaikkien tapausten siirtyä uuden lain alaisuuteen, jolloin ne siirrettiin takaisin sotilaspiireihin. Sotilaat taas eivät enää luottaneet jo kertaalleen perustelujen kera tehtyyn kieltäytymiseen vaan ne lähettivät postia kaikille niille, joiden tapaukset olivat näin "rauenneet".

Sotilaiden lähettämässä kirjeessä todettiin, että tapaukset on siirretty takaisin sotilaspiiriin lain muututtua vuoden alussa. Kirjeessä tosin seurasi uusi kieltäytymislomake, jossa mainitaan korvaavista kertausharjoituksista. Liekö tämä pelottelua tai heijastusta sotilaiden toiveesta, että kertaalleen kieltäytynyt henkilö olisi tullut uusiin aatoksiin pitkäksi venyneen käsittelyn aikana. Joka tapauksessa tieto kahden viikon automaattisesta korvaavasta

palvelusta hillitsee varmasti monia.

ATL:n menettely kuitenkin aiheutti näiden ihmisten joutumisen automaattisesti pakolliseen harjoitukseen. Jos heidän tapauksensa olisi käsitelty viime vuonna niin korvaavat harjoitukset olisivat tulleet heidän kohdalle vasta mahdollisesti kun reservin keittäytyjiä aletaan kutsua takautuvasti palvelukseen. Alustavasti tänä ryhmänä on esitetty 80-luvulla kertausharjoituksista kieltäytyneitä.

Oikeusministeriö, oikeuden esikuvana ja valvojana, teki saman kuin tutkijalautakuntakin - jätti ATL:n päätöksistä tehdyt valitukset käsittelemättä viime vuonna, jos ne koskivat kertausharjoituksista kieltäytyneitä. Näin sekin antoi oman panoksensa pakolliseen kertausharjoituksista korvaavan palveluksen piiriin joutuvien henkilöiden määrän kasvattajana.

KAPINA SUUNNITELMA

Kapina on mahdollista tehdä lain mukaan vain armeijassa ja siinä täytyy olla osallisina sotilaat tai muut jotka ovat entisen sotaväen rikoslain, nykyisen rikoslain 45 luvun alaisia. Liitto pyrkii häiritsemään aloitettavaa koulutusta mahdollisimman paljon. Kapinaa siitä ei kuitenkaan saada aikaan.

Koska kertausharjoituksista kieltäytyminen on enemmän reserviläisten reaktiota kasvaaneseen armeijan otteeseen kuin varsinaista aktiivista rauhanpoliittista toimintaa, niin nyt olisi jo viimeinen tilaisuus muuttaa toiminta aktiiviseksi. Korvaaville kertausharjoituksille ei ole yri-

tetty löytää edes peitteeksi sellaista sisältöä, joka erotuisi kokonaisuun puolustuksesta. Kieltäytyjien merkitykseltään lähinnä symbolinen luottamuksen puutteen osoitus armeijaa kohtaa halutaa vain estää tällä tavalla.

Isällisellä kädellä ohjataan poikia ruotuun. Rangaistukseksi kieltäytymisestä tarjotaan jotakin joka ei ole edes vaihtoehto ja siitä huolimatta sitä täytyy tehdä pitempään kuin kertausharjoituksia. Hommassa onkin itse kieltäytymispyrkimyksen rankaistavuuden tuntua.

MITÄ JOS EI MENISI?

Aikaisemmista kertausharjoituksista kieltäytymistapauksista tiedämme, että kertausharjoituksiin menemättä jättäminen aiheuttaa 40-60 päiväsakon rangaistuksen. Päiväsakon suuruus on kolmasosa päivän (keskimääräisestä) palkasta. Jos rangaistulla ei ole lainkaan tuloja pienin päiväsakko on parikymppiä.

Taloudelliset menetykset eivät kuitenkaan ole kieltäytyjälle niin suuret, koska hän ei menetä harjoitusten aikasta palkaa. Tosin tämä sakkotuomion taloudellista rasittavuutta vähentävä seikka komoutuu osittain sillä, että harjoituksissa oleville julkisten alojen työntekijöille maksetaan täyttä palkkaa ja monet yksityisetkin maksavat täyden palkan harjoitusajalta. Ei tosin ole aivan varmaa, että aseistakieltäytyjille maksetaa samalla tavalla täysi palkka keratusharjoitusajalta vapaaehtoisesti yksityisellä sektorilla.

Samaten täytynee vielä muistuttaa, että kieltäytyjät saa-

vat harjoituksissa olessaan vähintään noin sadan markan päivärahan. Tämä on siis minimi korvaus ja maksimi on siis täysipalkka koko ajalta.

Kieltäytymisestä seuraavasta sakkotuomiosta huolimatta liitto kehottaa kaikkia kieltäytymään korvaavista kertausharjoituksista suhtautuipa itse kuinka myönteisesti luonnonsuojeluun tai ensiaputaitojen opetteluun tahansa. Tässä ei ole kysymys näistä taidoista sinänsä vaan siitä pyrkimyksestä, jonka takia kieltäytyjät haluaa näihin tehtäviin kouluttaa. Samalla on kyse siitä, että hyväksytäänkö kertausharjoitusten jatkuva liittäminen, jonka seurausta kieltäytyminenkin on. Ovatko kieltäytyjät valmiita hyväksymään velvollisuuden korvata palvelus jollakin muulla tavalla?

Kaikesta kertausharjoituksista korvaavasta palvelusta kieltäytyvää tukee laki niissä tapauksissa, joissa koulutus tai työtehtävät harjoitusten aikana ovat vakaumuksen vastaisia. Laissa 11 pykälässä määrätty, että "siviilipalvelusmiehen palvelus on järjestettävä siten, ettei hänen vakaumuksensa joudu ristiriitaan palvelustehtävien täyttämisen kanssa".

Tämä on ensimmäistä kertaa kun vakaumus on suojattu erillisellä maininnalla laissa. Tähän pykälään voi tietysti aina vedota ja vaatia siirtoa toisiin tehtäviin, mikä käytännössä tarkoittaa kotiuttamista ja mahdollisesti myöhemmin seuraavaa uutta kutsua palvelukseen.

Tom Lindahl

KEVÄTLIITTOKOKOUS

Aseistakieltäytyjäliiton kevätkokous pidetään Valamon luostarissa Heinävedellä 21. - 22. maaliskuuta 1987.

- ilmainen majoitus (makuupussi mukaan)
- safkaa edullisesti
- liikenneyhteydet: tilaa liitosta aikataulut. Junalla ja bussilla pääsee kaikkialta Suomesta!

Lisätietoa: Aseistakieltäytyjäliitto

TERVETULOA !

KOKOUSKALENTERI

21.3. Hallituksen kokous Valamon luostarissa

21.-22.3. Kevätliittokokous Valamossa

16.5. Hallitus kokoontuu Helsinkiin

15.8. Hallituksen kokous

26.9. Hallituksen kokous

7.-8.11. Syysliittokokous

7.11. Hallituksen Kokous

Hallituksen kokoukset ovat kaikille avoimia, hallituksen jäsenille maksetaan matkakulut. Liittokokousmatkaa varten voi palveluksessa oleva käyttää ilmaismatkan.

RANGAISTUKSET LAKKOILUSTA RANGAIST

Palveluksessa tehdystä järjestyserikkomuksesta voidaan kurinpitorangaistuksena määrätä joko varoitus tai työtä ylisäännömukaisen työajan enintään 4 tuntia päivässä, kuitenkin enintään 5 päivän aikana, niin että ylityötä ketyy yhteensä 20 tuntia. Monessa virastossa ja laitoksessa ylityön antaminen rangaistuksena on erittäin hankalaa, koska ne noudattavat virastotyöaikaa ja näin rangaistuksen täytäntöönpanon valvonta muodostuu hankalaksi. Kolmas mahdollinen kurinpitorangaistus on kielto poistua määrätystä oleskelupaikasta enintään 15 vuorokauden ajaksi. Tämänkin rangaistuksen valvonta on hankalasti järjestettävissä niissä laitoksissa, joissa siviilipalvelusmiehet eivät asu laitoksen välittömässä läheisyydessä tai laitoksen järjestämässä asunnossa tms.

Rangaistuksia tulee antaa vain yhtä muotoa kerrallaan, min-käänlaiset ylityöhön yhdistetyt poistumiskiellot tai muut vastaavanlaiset rangaistukset eivät ole mahdollisia. Aiemmin järjestetyissä lakoissa on joko annettu varoitus poissa-

losta tai painettu asia kokonaan villasella.

YLIPALVELU

Luvattomasta poissaolosta seurannee säännönmukaisesti myös ko. ajan sisääntekeminen jatkettuna "ylipalveluna". Kurinpitoasian käsittelystä on omat määräyksensä, siitä on mm. tehtävä kirjallinen päätös ja pääsääntöisesti tutkintapöytäkirja. Se, jolle on määrätty kurinpitorangaistus on oikeutettu saattamaan päätöksen kirjallisella oikaisupyynnöllä työvoimaministeriön tarkastettavaksi. Työvoimaministeriön on muutenkin valvottava kurinpitovallan käyttöä.

Siviilipalveluksen välttämisestä tai siviilipalvelusmiehen kuuliaisuusrikoksesta seuraa lain mukaan vankeutta ajaksi, joka vastaa 2/3 jäljellä olevasta palvelusajasta lisättynä enintään 5 kuukaudella (palveluksessaolon ja rangaistuksen yhteenlaskettu aika ei kuitenkaan saa ylittää 1 vuotta 4 kuukautta). Vankeusrangastuksen antaminen on mahdollista, kun on ilmeistä, ettei siviilipalvelusmies

KSET LAKKOILUSTA RANGAISTUKSET LAKKOIL

ottaisi ojentuakseen kurinpit-
torangaistuksista.

SYYTEEN NOSTO MAHDOTONTA

Näin ollen lakossa ei voida katsoa olevan kyse tästä rikoksista, kun sivari on vain päivän lakossa ja jatkaa sitten normaalisti palveluksensa suorittamista. Laissa puhutaan monikossa kurinpit-
rangaistuksista, joten useimmissa tapauksissa täytyisi rikkomuksia olla useita.

Syytteitä on kuitenkin aina silloin tällöin nostettu aivan riittämättöminkin perustein. Syytteen nostamisesta seuraa aina kotiutus kunnes asia on käsitelty oikeudessa. Siviilipalvelusmies "menettää" kotiutettunaoloajan niissä tapauksissa, joissa syytteenosto perustui väärisiin perusteisiin. Selvissä virheellisissä rikosilmoitustapauksissa voitaisiin vastavuoroisesti ajatella, että riittämättömien perusteiden tehty ilmiänto täyttäisi todistamattoman ilmiannon (rangaistava teko) tunnusmerkistön. Näin voitaisiin vastaavasti lähteä käymään oikeutta kurinpitoesimistä vastaan.

RANGAISTUSTEN YHTENÄISYYS

Koska laitoksen johtaja vastaa kurinpidosta laitoksessaan, vaihtelee rangaistuskäytäntö todennäköisesti eri laitoksissa eikä niistä kaikissa mahdollisesti tällaisessa tilanteessa anneta mitään rangaistusta. Mainittakoon, että edellisillä lakkoeroilla saivat jotkut lakkoilijat varoituksen, toiset eivät mitään. Mahdollista lienee myös, että tällaisessa laajamassa lakossa sovelletaan jotain yhtenäistä käytäntöä työvoimaministeriön yleisen suosituksen mukaisesti.

Kurinpitomenettelyt ovat suhteellisen harvinaisia joten laitoksilla ei välttämättä ole juurikaan käytäntöä tai kokemusta näissä asioissa. Jos sinulle tulee hankaluuksia kurinpitoseuraamusten kanssa ota yhteyttä liittoon, että voimme auttaa/neuvoa. Koska näiden asioiden tuntemus ei ole hyvä siviilipalveluslaitoksissa voi monenlaisia yritelmiä esiintyä.

Soile Pohjonen Lakinainen

JEHOVAN SOTURIT

ASEISTAKIELTÄYTYJINÄ

Jehovan todistajat ovat Suomessa ja maailmassa merkittävin uskonnollisten aseistakieltäytyjien ryhmä. He eivät suostu suorittamaan minkäänlaista asevelvollisuutta. Jehovan todistajia on kohdeltu kaltoin aina ja kaikkialla. Aseistakieltäytyjät saavat usean vuoden vankeustuomioita ja jopa joskus kuolemantuomioita (Turkki).

Suomessa he viettävät 9 kk vankilassa. Ensi vuoden alusta lähtien Jehovan todistajat vapautetaan asevelvollisuudesta.

- Moniko Jehovan todistaja on parhaillaan vankilassa? Moniko sinne vielä joutuu ennen vapautuslakia?

En tunne tarkkaan tilannetta, tuskin kovinkaan montaa. Vankeinhoitolaitoksesta on kehoitettu a-nomaan lykkäystä tuomion toimeenpanemiselle, eli ne jotka saavat nyt vuoden lykkäystä joutuvat uuden lain alaisuuteen eivätkä joudu vankilaan.

- Onko Jehovan todistajilla nimikkovankilaa ja onko heidät keskitetty jonnekin osastoon?

Tietääkseni heitä ei ole mitenkään keskitetty, vaan he ovat omissa "tuvissaan".

Käytännössä

homma hoidetaan lykkäyksillä ja todistuksilla seurakunnan jäsenyydestä (kentsujen pinnarikauhu taas!).

Kävin Vantaan Tikkurilassa haastattelemassa Jehovan Todistajien edustajaa asevelvollisuuskysymyk-
sistä.

Tyylikkäässä kokoushuoneessa ma-
honkipöydän toisella puolella istui Ruben Lindh. Raamattu oli tietysti pöydällä.

Nauha pöyrimään ja asiaan:

- Ovatko työluvut/opiskeluluvat irronneet helposti?

Kyllä, melko mukavasti. Laitoksilla on kyllä omat kiintiönsä, minkä verran he voivat lupia myöntään.

- Ovatko vangit yhteydessä seurakuntaan, saavatko he tukea yhteisöltä?

Olen itse esim. käynyt Seutulan työsiirtolassa olevien kokouksissa. En nyt osaa konkreettisesti sanoa kuinka seurakunnat tukevat vankeja ja heidän perheitään.

- Ette kuitankaan yllytä kieltäytymään?

Emme toki, sehän on rikos. Sitä me emme todellakaan tee. Kieltäytyminen on jokaiselle oma valinta. Ja usein itsestään selvä valinta. Käsityksemme perustuu Raamattuun, joka ilmoittaa selvästi Jumalan kannan tässä asiassa.

HARMAGEDON

-Ovatko Jehovat todistajat pasifisteja?

Jos oikein tarkkoja olemme tuon sanan määrittelemisessä niin me emme ole pasifisteja. Jumala on ilmoittanut käyttävänsä loppuratkaisussaan, Harmagedonin taistelussa, väkivaltaa, emmekä tietenkään vastusta Jumalan pyrkimyksiä. Tätä ei kuitenkaan pidä ymmärtää siten, että me itse henkilökohtaisesti ase kädessä osallistuisimme tuohon taisteluun. Toisaalta olemme pasifisteja siinä mielessä, että emme hyväksy ihmisten välistä väkivaltaa, yhteiskunnan väkivaltaa emmekä armeijoita.

- Mikä on suhtautumisenne valtioiden?

Raamatussahan sanotaan, että koko maailma on paholaisen vallassa mutta toisaalta Raamatussa todetaan, että valtiotalta on Jumalan palvelija.

-Entä onko paholainen rauhanliikkeen ruhtinas?

Me ymmärrämme, että Jumalalla on suunnitelmansa rauhan maailmaan luomiseksi. Tässä mielessä kaikki muut ehkä samaan suuntaakin pyrkivät liikkeet ja ryhmät ovat tarpeettomia ja rajoittuneita.

EI LINNA LANNISTA

-Jehovan todistajat eivät mitenkään pyri vaikuttamaan yhteiskunnallisesti, ette esim. äänestää. Oletteko mitenkään pyrkineet vaikuttamaan omaan asemaanne asevelvollisuusjärjestelmässä?

No, ei voi sanoa, ettemme olisi tehneet mitään; me olemme toimineet ehdottoman määrätietoisesti ja selittäneet miksi teemme niin. Tämä on ollut mielestäni melko voimakasta vaikuttamista. Mitään poliittisia aloitteita emme ole tehneet. Tosin muutamat kansalaiset mm. Ilkka Taipale ja Kettil Bruun ovat tuoneet asiaamme esille ja he ovat olleet yhteydessä meihin.

Tämä vapauslaki ei ole lähtenyt mitenkään meidän omesta aloitteesta.

Tuosta äänestämisestä sanoisin, että olemme jo antaneet äänem-

me Kristukselle".

- Miksi vapauslakia on saatu o-dottaa näin kauan?

Osaksi se ovarmaankin johtuu maapuolustuspiirien vanhoiluudesta ja siitä, ettemme pidä suurtä ääntä itsestämme vaan, kun olemme saaneet tuomi-on, me suoritamme sen kuuliaisesti, kunnioitamme oikeutta.

TUKKA LÄHTEE

-Kertoisitteko omia kokemuksianne tästä asevelvollisuus asiasta?

Minä olin v.1953-54 ensin Hästö-Buson linnakkeessa 8 kk ja 6kk työleirillä Kuhmossa. Olin 21-vuotias, kun olin tuolla saaristolinnakkeella ja voisimpa sanoa, että tuo 8 kk oli elämäni paras kesäloma -maaliskuusta lokakuuhun saaristos-sa. Tietenkin vapauden menetys oli kova kokemus nuorelle ihmiselle. Olot laitoksessa olivat aivan siedettävät; ruoka tosin oli kehnoa. Säilytystilat olivat kehnot ja li-hassa oli usein matoja kesällä. Suhteet henkilökuntaan olivat kunnossa.

Kuhmossa oli tietöissä rakentamassa ns."Kekkosen tietä". Koko tuomio oli siis yhteensä 14 kk.

-Oliko linnakkeella muita kieltäytyjiä kuin Jehovan todistajia?

Muistan, että siellä oli yksi teosofi, joka oli kieltäytynyt keskenarmeijapalveluksen.

- Hästö-Buson aikana järjestelmä toimi joten kuten, mutta Karvian erityistyölaitoksen aikana tilanne muuttui täysin?

Kyllä, sattui mm. joukkopakoja, koska laitoksessa olevat katsoivat joutuvansa suorittamaan asevelvollisuutta, mihin he eivät voineet alistua. Tämä joukkopako oli lähin-

RUOKA NIIN HUONOA, ETTÄ TUKKA LÄHTI

nä keino saada julkisuutta, jota sitten tulikin ja olot parantivat ja toiminta laitoksessa muuttui.

Olot laitoksessa olivat kuitenkin kehnot: parakit kylmiä, ruoka huonoa ja hygienia puutteellista (huussi haisi joka kämpän nurkassa toim.huom.) Kirjoitukset eri lehdissä ja lopulta Kekkonen käynti saivat aikaan sen, että laitos lakkautettiin.

- Onko vankeusaika aiheuttanut jäsenillenne fyysisiä tai psyykkisiä ongelmia?

Kyllä, jonkin verran. Mitään vakavampaa en nyt tiedä, mutta me, jotka 50-luvulla suoritimme rangaistuksemme olemme huomanneet kaljuuntuvamme tavallista aikaisemmin. Ruoka oli huonoa tuolloin, kuten kerroin. Ja onhan vankila kova paikka nuorelle ihmiselle -paineita syntyy.

- Yhteistä asevelvollisuuden suorittaneiden ja sivarienvälillä on se, että usein tavatessaan kaltaisiansa he kertovat mitä huiminpia/kurjimpia kokemuksiaan palvelusajaltaan. Onko teillä vastaavaa?

Tottakai, kyllä me joskus muistelemme niitä aikoja. Sain sitä paitsi rangaistusajanani muutaman erittäin hyvän ystävän. Ja olen vieläkin yhteydessä heihin silloin tällöin.

Haastattelun päätyttyä Ruben Lindh esitteli minulle taloa. Kerroksia on kuusi ja sisältä löytyy asuntoja, kirjasto, käännöstoimisto yms. toimistot, kirjapaino, postittamo, pesula, ruokala yms. Talo on kokonaan tehty talkootyönä. Oletan, että seurakuntien jäsenillä on tingit, joko työnä tai rahana. En kyllä ihmettelisi vaikka heissä vielä eläisi kunnollinen talkoohenki!

Esa ja Riitta Mäkinen

KREIKKALAISET ASEISTAKIELTÄYTYJÄT MIELENIKAIKSI AKO KAIKKI?

Viime vuoden viimeisessä Sivariissa (5-6/85, sivut 4-6) kerrottiin Kreikan aseistakieltäytyjien hankalista oloista. Huolimatta siitä että viimeisen vuoden aikana monet ovat osoittaneet tukeaan kreikkalaisille aseistakieltäytyjille tilanne ei ole parantunut.

Kreikassa ei ole mahdollisuutta kieltäytyä armeijan palveluksesta, joka kestää noin 2 vuotta. Ainoastaan uskonnollisista syistä on mahdollista anoa noin neljä vuotta kestävää armeijassa suoritettavaa aseetonta palvelua.

Joka kieltäytyy palvelemasta saa 4 1/2 vuoden vankeusrangaistuksen, ja tämän lisäksi häneltä poistetaan kansalaisoikeudet vielä ainakin viideksi vuodeksi.

Noin 300 Jehovan todistajaa istuu tällä hetkellä vankilassa aseistakieltäytymisestä. Tämän lisäksi vankiloissa on tuntematon määrä muita kieltäytyjiä. Arviolta 16000 nuorta miestä elää asevelvollisuuden takia maanpaossa ja lisäksi n. 10 % asevelvollisista hankkivat "hullun paperit". Armeijan oloja kuvaa se että joka vuosi 20-30 varusmiestä vie oman henkensä palveluksen aikana.

Euroopan neuvoston neuvonantava yleiskokous hyväksyi vuonna 1967 päätöslauselman (337) jonka mukaan oikeus aseistakieltäytymiseen seuraa suoraan Eurooppalaisen ihmisoikeuskonvention 9. artiklasta. Huolimatta siitä että Kreikka on allekirjoittanut konvention, maa jää-

räpäisesti kieltäytyy seuramasta sitä. Maan viranomaiset eivät edes tunnusta että asevelvollisuus olisi minkäänlainen ongelma. Kuvaavaa viranomaisten suhtautumiselle on että kun tanskalainen sivarijärjestö tiedusteli Kreikan tilanteesta, Kreikan suurlähetystöstä ilmoitettiin että "emme piittaa ihmisoikeuskonventiosta, kaikkien pitää mennä armeijaan".

Viranomaiset eivät mielestään voi hyväksyä aseistakieltäytymistä. Tämä muka heikentäisi Kreikan armeijaa jota tarvitaan maan "vihollisia" Turkkia ja Albaniaa vastaan. (Samanlaisia argumentteja on taitettu käyttää täälläkin päin.) Kreikalla on NATO-maista väkilukuunsa verrattuna suurin armeija. Todellinen syy on kuitenkin yhteiskuntaan juuriutunut militarismi. Vielä kymmenisen vuotta sitten Kreikassa toimi sotilasdiktatuuri.

Kansainvälisenä aseistakieltäytyjäpäivänä 15. toukokuuta monessa maassa järjestettiin mielenosoituksia Kreikkaa vastaan. Ulkomaalaiset ja sisäiset protestit ovat ainakin saaneet aikaan lisää julkisuutta. Kreikassa eräät ekologiset ryhmät ja anarkistit ajavat aktiivisesti aseistakieltäytymistä. Tukea on löytynyt lähinnä joistakin poliittisista nuorisjärjestöistä ja rauhanjärjestöistä.

Voit itse tukea Kreikan aseistakieltäytyjiä lähettämällä hävyttömiä kirjoja Kreikan viranomaisille ja ystävällisiä kirjoja aseistakieltäytyjien tukiryhmille.

TIKKAKOSKEN LENTOKENTÄLLE VASTOIN TAHTOA

Astuin palvelukseen 28. heinäkuuta kuluvana vuonna. Jo valintavaiheessa minua ja toista Oululaista sivaria vedettiin nenästä. Meille kerrottiin, että palveluspaikkamme tulisi olemaan kotipaikkakuntamme Oulu, ja niinpä suoritimme palomieskokeemme tunnollisesti. Kokeeseen sisältyi leuanvetoa, painojen nostelua, vatsalihasten voiman mittaus- ta, eteen taivuttelua ja haastattelu. Molemmat selvitimme lähes täydellisesti testin ja meidät hyväksyttiin palvelukseen. Myöhemmin kuulumme, että testin suorittaminen ei ole mikään pakko, näihin hommiin kun oli tullut miesten puutteessa kavereita, jotka eivät olleet edes yrittäneet suorittaa testiä.

Helsingissä aloitettiin viisiviikkoinen kurssi, jolla opimme miten juostaan Cooperin testiä, miten selvitetään paloletkuja ja miten etsitään kadonneita ihmisiä keskellä yötä. Tietysti sammutimme myös tulipaloja, leikki sellaisia.

Mielenkiintoisinta kurssiilla oli kaksi tuntia kestänyt koulutus, joka kantoi nimeä koneiden tunnistaminen/ilmavoimat. Meidän piti siis opetella se, miten armeijan koneesta saadaan ruumis ulos onnettomuuden tapahduttua. Keskustelimme tämän opetuksen kyseenalaisuudesta jo etukäteen keskenämme ja rohkeimmat pysyivät poissa tunnilta. Poissaolijat eivät saaneet rangaistusta vaan asia painettiin villlaisella ilmeisesti sen takia, että siitä ei nousisi kohua. Palo- ja pelastuskurssin sisältöä

kun työvoimaministeriö ei ole missään vaiheessa tarkastanut.

Kurssi päättyi juhlallisesti todistusten jakoon ja saimme passituksen varsinaisille palveluspaikoillemme. Minä jouduin Jyväskylään. Tällä hetkellä tilanne on se, että sivareita on Oulun Jyväskylän, Vaasan ja Helsingin kentillä mutta Oulussa lopetetaan sivarihommat kuuleman mukaan huonon asuntotilanteen takia.

Palvelu Jyväskylän kentällä on enimmäkseen kunnossapitotöitä, ojan kaivuuta, ruuan kuskamista ja talvella lumen luontia. Varsinaista palo- ja pelastustyötä on se, kun käydään paloautolla jokaisella Finnairen koneella katsomassa syytykö se palamaan. Kaikkiaan tiedämme, että pariinkymmeneen vuoteen mitään vakavaa ei ole sattunut, ainakaan siviili-ilmailun parissa. Hesari sivarit tuntuvat olevan enimmäkseen tyytyväisiä palvelusolosuhteisiinsa, eikä Jyväskylään olesuhteissa ole juuri valittamista. Kuitenkaan mielestäni kenenkään ei tulisi vappaehtoisesti hakeutua näihin hommiin sivariaan suorittamaan, koska palo- ja pelastustyö on selvästikin kytkeytynyt varsinaiseen maanpuolustustyöhön. Viimeisin hälytys Jyväskylän lentokentällä oli joskus syyskuun puolivälissä ja sen aiheutti ilmavoimien kone, jonka toinen moottori oli sammunut. Silloin seisivat kentän laidalla niin sivarit kuin vakinainen henkilökuntakin paloletku ojossa odottamassa, jos roihu alkaa. Jos tämä ei ole maanpuolustus-

KERTAUSKUTSUN HAKEMATTA JÄTTÄMINEN EI AUTTANUT

JUHA ALAKULPPI!

Vastineena kirjoitukseesi Sivariissa 3-4/86 kerron omakohtaisesta kokemuksestani.

Olen käynyt intin, pääsin sieltä kesällä 1982, jonka jälkeen aivosolut alkoivat raksuttaa väkivallattpomon vaihtoehdon puolesta. Keväällä 1984 tuli kutsu kertausharjoituksiin, josta olin saanut vihiä ennen postin saapumisilmoitusta. Jätin kirjeen tietysti hakematta ja kas kummaa, pari päivää myöhemmin talon eteen ajoi sinivalokoinen Saappi, josta nousi kaksi sinipukuista konstaapelia ojentamaan henkilökohtaisesti kertauskutsun, johon oli pikkupakko raapustaa myös nimikirjoitus.

Tämä esimerkkinä siitä, että ei kutsun hakematta jättämisestä ole sinänsä kovin pitkälle apua.

Pistin välittömästi kieltäyty- mispaperit menemään, josta alkoi se normaali ruljanssi kaikkinen majureineen ja tutkijalautakuntineen, jonka kuulustelussa toukokuun lopussa 1985 eettinen vakaumukseni katsottiin toteen näytetyksi. Nyt tässä sitten mielenkiinnolla odottelen mitä tämä systeemi saa meikäläisen päänmenoksi järjestettyä. Yhdyn kylä näkemykseesi sivareiden 'rangaistus'-kertauksista. Jos ei muu auta niin linnassa tavataan.

Juha Kuopiosta

työtä, niin mikä sitten? Sivarit ovat väriä ihmisiä tekemään tällaista työtä, näin totesi myös ministeri Kaisa Raatikainen eräässä haastattelussa paloalan lehdessä.

Ennen palvelukseen astumista kannattaa hieman ajatella, minne lähtee. Palomiestestiin ei ole pakko mennä, vaikka kutsu vaikuttaakin varsin viralliselta. Jostain kumman syystä lentokenttäpalokuntiin on siunaantunut paljon uskonnollisin perustein sivariin hakeutuneita ihmisiä. Täällä Jyväskylässä on yhdeksän sivaria, joista ilmeisesti viisi uskonnollisin perustein. Se vaan niinkuin tiedoksi, vetäkööt jokainen siitä omat johdot päätöksensä.

Jos satut saamaan kutsun palomiestestiin, suosittelen, että ajattele hieman ennen kuin nostat 60 kiloa penkiltä, vedät kuusi leukaa myötäoottella tai teet 32 eteentaivutusta minuutissa. Tässähän se tietysti tule vakaumuskin mitattua samalla; mitä enemmän nostaa, sitä enemmän vakaumusta. Lyhyesti sanottuna: en suositele.

Timo Nykyri
Sivari Tikkoski

SOTASONNI

SOTASONNI

Sanoista sorvataan sotasonni. Sanasonille sorvataan saatanamoinen päämökkäle. Virkeistä virkataan käyrät sarvet. Ne istutetaan päämökkäleeseen.

Ja näytetään kenraalin persaukset. Ruusipiikillä tuikataan vielä sanasonnia takakotlettiin.

Ja tässä sitä nyt mennään! Kopoti-kopoti-kopoti-kop!

Kaikki muut omien mielipiteitensä ja ajatustensa esittäjät joutuvat nykyään jo piankin pidätetyiksi, mutta onneksi sentään sanasonni on vielä vapaana. Hurratkaamme; huraa hurraa! sen kunniaksi, että poliisit ja militaarit eivät ole onnistuneet toimittamaan sitä teuraaksi.

Sorkat kopisten sanasonni ampuu vasemmalta oikealle. Vainvattomasti se hyppää riviltä toiselle. Tulipunaiset pallit kilkkaavat mahan alla nuoruuden voimaa. ja se mylvii kuin piru. Uhmasta ja riemusta se puistelee päätään niin kuin aikoisi ravistaa sen irti kokonaan!

Herrat, perkele, eritoten sotaherrat! juoskaa piikkilanka-aitauksiinne suojaan! Sanasonni haeskelee militaarikankkuja, eikä sitä pysäytä luoti eikä linna eikä mikään!

Ja mikäpä se tuolla vilkkaa, iloisesti vilkkaa, reippaan marssin tahtiin! Sehän on itsensä generalissimus Oma-Valtatanen ahteri verhoiltuna valtion verkaan!

Sarvet tanan! Nyt minä isken siihen saatanaan! Vauhtia vaan ja sorkanrumbaa. Kopoti-kopoti-kopoti-kop!

Ja jumps!

Siellä makaa nyt suuri sotapäällikkö sontatunkiossa nenälään. Huutaa. Mekastaa. Aika nassauksen taisikin saada, sillä pääsurisee generalissimuksella niin kuin iloinen sontiainen kesäiltana, ennustaan kukaties rauhaa!

Mutta ei sittenkään.

Kostoa huutaa pirukas! Huutaa vaikka meinaa hukkoa lantalán virtsaan.

Sotamitalit, kaluunat ja kultavaljaat kiskovat Herra Iso-Herraa koko ajan yhä vain syvemmälle nesteeseen, mutta siltikään ei upseeri luovu hulluntavoistaan, doktriineistaan eikä sotavarusteistaan.

Ennen vaikka hukkuu ja koulee. Ja ylistää vielä silloinkin riippaansa, joka kiskoo suurta tunkiosankaria kohti tummaa pohjaa. Kohti lantalán tuuhean kusen syvyyksiä. Kohti meidän kaikkien tuhoa.

Mutta muistakaamme toki, että sanasonnin riimikello puskee vain kirjaimista punotulla luupäällä, vieläpä fantasioiden lempeille tunkioille.

Ja sieltäkin vannotaan pelkkää ahimsaa!

Juoksuttakaamme siis sotapäällikölle sotajoukkoja avuksi: miehet hoi, mars mars apuun!

Ja käskystä pienemmät herrat tulevat ja kiirustavat fantasioiden tunkiolle. Nopsaan he nostavat komentajansa sonnasta ja hinaavat hänet pääesikuntaan kuivumaan.

Riittäköön pelkkä kylmä kylpy tällä kertaa!

Siitäkin huolimatta, että sotapäällikkö yhä vain jääränä jatkaa Suomen armeijan johtamista sen historian viimeisen sodan taistelussa.

Viivytystaistelussa aseistakieltäytyjiä vastaan. Viivytystaistelussa lakkauttamista vastaan.

Että näin se on, saatana!

AKKAPELIITTA

YDIN-TARJOUS
PALVELUKSESSA OIKEILLE
SIVAREILLE *
VSK-87 ELI
8 TUHTIA NUHERDA
50 MARKKAA -TILAA
RAUHANPOLIITTINEN
AIKAKAUSLEHTI YDIN
PUH: 90-144 991
* VANKILAAN ILMAISEKSI

LYCKAD STREJK

Den 7 januari uteblev c. 70% av de civiltjänstgörare som i tjänst från tjänstgöringen i protest mot den nya civiltjänstlagen. Med strejken markerade civiltjänstgörarna hur de själva skulle vilja utveckla civiltjänsten. I stället för att vara i normal tjänstgöring jobbade många för olika u-landsprojekt och fredsorganisationer. På endel orter, där det inte gick att ordna alternativt arbete, donerade civiltjänstgörarna blod eller samlade pengar för fredsstationen. På många orter, i Helsingfors, Tammerfors, Jyväskylä, Uleåborg, Jakobstad, Åbo, Joensuu och Kuusankoski, ordnades presskonferenser. Kvällsevenemang ordnades i Tammerfors, Åbo, Joensuu, Uleåborg, Helsingfors och Jyväskylä.

Aktionsdagen fick stor och övervägande positiv publicitet. Därmed lyckades en viktig del av strejken; att till allmänheten föra fram de problem den nya lagen framkallar och civiltjänstgörarnas strävan till en positivare tjänstgöring.

Det är svårt att säga vilka direkta följder strejken har. En dags strejk faller inte en lag, men strejken kan inverka på en del mindre frågor. Något som strejken i alla fall gjorde, var att den ökade kontakterna mellan civiltjänstgörarna och förbundet och samtidigt ökade samhörigheten mellan civiltjänstgörarna. Strejken var en bra inledning på kampen mot Lex Pihjalämäki.

Och kampen fortsätter. För tillfället sitter sju total-

vägrare i fängelset. En av dem, Jouko Saksio (Länsfängelset i Uleåborg) har inlett en hungerstrejk, som protest mot sitt straff. Därtill har tjugo vapenvägrare domar, som ännu inte verkställts och över tjugo har meddelat förbundet att de totalvägrar.

ARBETSKRAFTSMINISTERIETS
BESTÄMMELSER LAGSTRIDIGA

Arbetskraftsministeriet godkände i November nya bestämmelser för civiltjänsten. Mannen bakom de nya bestämmelserna är förstas allas vår Kyösti Poutanen (pens. överst.löjtn.) och resultatet därefter. Det räckte inte med att tjänstgöringstiden förlängdes med fyra månader, i och med de nya bestämmelserna kan civiltjänstgörarna hamna att jobba åtta timmar mera per vecka, och den tid de är i beredskap på tjänstgöringsplatsen ersätts överhuvudtaget inte. Dessutom begränsas civarnas personliga frihet, vilket är strider mot grundlagen! Antalet permissionsdagar och gratisresor ökar inte, trots att tjänstgöringstiden blir längre, utan förblir de samma som för dem som är elva månader i militären.

Vapenvägrarförbundet har besvärat sig hos riksdagens justitieombudsman om de nya bestämmelserna. Eftersom de är lagstridiga är det skäl för dem som är i tjänst att tala med sin förman och uppmana honom att inte följa de nya bestämmelserna till punkt och pricka.

REPÖVNINGAR FÖR VAPENVÄGRARE

Under åttiotalet har militären för varje år kallat mera reservister till repövningar. Det här har lett till att allt flere vägrat vapen inför reservövningarna, vilket naturligtvis oroat militären. I och med den nya lagen blev det möjligt för reservister att vägra utan att ha fått kallelse till repövning. (Enligt lagen borde det ha varit möjligt även tidigare, men militärstaben har vägrat godkänna förhandsvägran, något som justitieombudsmannen ingrep i 1984.) Det blev därför speciellt viktigt för huvudstaben att täppa till den läckande reserven.

Från och med i år ordnas "ersättande reservövningar" för reservistvägrarna. Övningarna arrangeras dels i inrikesministeriets och dels miljöministeriets regi. De kommer att bestå av två-veckors första hjälps- och miljövärdskurser (oljebekämpning m.m.). Det här låter ju fint och vackert!

Vid närmare granskning visar det sig vara andra än humanitära och miljövänliga faktorer som står bakom reservövningarna. Det finns redan alldeles tillräckligt med yrkesutbildade för katastrofer i fredstid. Kombinerat med värnplikt blir första hjälps-utbildning förberedelse för "verkligt stora kriser", närmast krig. Miljövårdskurserna igen syftar till att lära hur man städar upp efter t.ex. oljekatastrofer eller skogsbränder. På miljöministeriet har man inte

varit vidare glada över att få ta hand om reservövningar, helt enkelt för att dessa inte är vidare ändamålsenliga med tanke på att värva frivilliga för miljökatastrofer.

Varken inrikesministeriet eller miljöministeriet har alltså varit alltför entusiastiska med övningarna, de som pressat på har varit huvudstaben och försvarsministeriet.

Reservövningarnas natur kommer ännu starkare fram om man studerar arbetskraftsministeriets bestämmelser. Förhållandena under övningarna skall vara möjligast lika militärens. Man använder sig av militärens utrustning, från kläder till tält, och anteckningarna om reservövning görs inte i något civiltjänstgöringsintyg utan i soldatpasset.

Dessutom blir det i praktiken militärdistrikten som bestämmer vem som kallas och till hurdana reservövningar.

Med de ersättande reservövningarna försöker militären alltså sätta stopp för de ständigt ökande reservistvägrarna (för tillfället c 500 per år). Vapenvägrarförbundet uppmanar därför alla som blir kallade till övningarna att överväga att utebli. Straffet för att utebli torde vara 40-60 dagsböter. Å andra sidan kan man hänvisa till att civiltjänsten (och de ersättande reservövningarna) enligt lagen inte får vara i konflikt med civiltjänstgörarens övertygelse, vilket kan leda till att man blir hemförlovad.

UTBILDNING I FOLKHÖGSKOLOR

Från och med detta år kommer civiltjänsten att inledas med en två-månaders utbildningsperiod, som för de flesta ges vid folkhögskolor (på svenskt håll Svenska Österbottens folkakademi i Närpes och Svenska folkakademin i Borgå).

Ursprungligen var det undervisningsministeriet som ansvarade för utformningen av utbildningen. Utbildningen skulle bestå av en allmän period (4 veckor) och specialutbildning (4 veckor) på tre olika linjer, beroende på vart civiltjänstgöraren placeras efter utbildningen.

Armegossarna var dock inte helt nöjda med detta, och i augusti lade Kyösti Poutanen (arbetskraftsministeriet) fram ett nytt förslag, som nu kommer att förverkligas. Utbildning ges enbart på en linje, vilket skulle innebära att alla måste lära sig lite sjukvård, lite gårdskarlsjobb, lite brandskydd, lite elementära kontorsuppgifter m.m. I den allmänna utbildningsperioden ingår lite information om civiltjänst, fredsfostran, internationell fostran, säkerhetspolitik, trafikfostran, första hjälp, fostran till goda seder m.m., en salig blandning alltså.

Förbundet har anställt en skolningssekreterare, Juha Tuomikoski från Jyväskylä, för att ansvara för en del av utbildningen och hålla kontakt med folkhögskolorna. -----

HARTMUND GÖR CIVILTJÄNST PÅ FREDSTATIONEN

För tyska och franska vapenvägrare är det möjligt att göra sin civiltjänst utomlands. Från och med februari kommer en tysk civiltjänstgörare, Hartmund Falkenberg, att arbeta på fredsstationen för Vapenvägrarförbundet, Internationella Frivilliga Arbetslägerorganisationen och Fredsförbundet. För förbundet är detta av stor principiell betydelse, eftersom finländska vapenvägrare varken har kunnat tjänstgöra utomlands eller i fredsorganisationer. För att täcka Hartmunds kostnader hoppas förbundet på extra understöd. Postgiro numret är 75054-1. -----

BOKFÖRARE SÖKES

Förbundet är i akut behov av en bokföreläsare. Intresserade bedes kontakta kansliet, tel. 90-140427. -----

VÅRMÖTE I VALAMO

Vapenvägrarförbundets vårmöte hålls den 21-22 mars vid klostret i Valamo, Heinävesi.Utförligare information fås från förbundets kansli. Välkommen!

Thomas Hackman (som vid behov ger vapenvägrarinformation på svenska, tel. 90-140427 (Vapenvägrarförbundet) eller 90-653929 (hem)).

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITON ALUEYHDISTYKSET JA KONTAKTIHENKILÖT VAPENVÄGRARFÖRBUNDETS LOKALAVDELNINGAR OCH KONTAKTMÄN

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITON ALUEYHDISTYKSET JA KONTAKTIHENKILÖT VAPENVÄGRARFÖRBUNDETS LOKALAVDELNINGAR OCH KONTAKTMÄN

- ESPOO:** Björn Hemming, Teekkarisivarit, Aleksis Klivenkatu 38 B 113, 00510 Helsinki, puh. 90-7535308 (k).
- HEINOLA:** Henrik Hausen, PPA 1, Palstjärven koulu, 18300 Heinola, puh. 910-81710 (k).
- HÄMEENLINNA:** Harri Laine, Jaakonkatu 44 A 6, puh. 917-63616 (k), 917-202331 (t).
- IISALMI:** Taisto Immonen, 74160 Koljonvirta, puh. 977-49165 (k).
- JOENSUU:** Osmo Karttunen, POKSI, 80850 Piihola, puh. 973-731537 (k), 973-84351/282(t).
- JYVÄSKYLÄ:** Juha Tuomikoski, JYSSI, Kesäsuomen keskussairaala rak. 5/6 as. 54, puh. 941-691596 (k).
- JÄMSÄ:** Timo Peuhkuri, Jokilaakson aluesairaala, 42120 Jämsä
- KEMI-TORNIO:** Jari Veittikoski, Sulkatie 15 N 59, 94830 Kemi, puh. 980-812322 (k).
- KOKKOLA:** Jukka Vuorinen, Kannuksentie 52, 69100 Kannus, puh. 968-70864 (k).
- KOTKA:** Heikki Pennanen, Metsämiehentie 13, 48400 Kotka.
- KUOPIO:** Ari Arffman, Peipposentie 13, 70340 Kuopio, puh. 971-126879 (k).
- MIKKELI:** Petri Puhakka, Porrasalmenkatu 34 A 5, 50100 Mikkeli, puh. 955-14191/128 (t).
- OULU:** Jorma Saaniö, Väikkylä 4 B 23, 981-236500 (k).
- PIETARSAARI:** Sture Sunabacka, Pietarinpulstikko 5 B, 68600 Pietarsaari, puh. 967-16201 (k).
- PORVOO:** Petteri Saario, 07280 Ilola, puh. 915-26791 (k).
- RAAHE:** Heikki Kiilakoski, Pynnämäki 2, 92100 Raahе.
- SAVONLINNA:** Paavo Putus, Kuninkaankartanon tie 4 B 3, 57100 Savonlinna, puh. 957-13006 (k).
- TAMPERE:** Markku Juusola, Näsilinnankatu 11 B 25, 33210 Tampere, puh. 931-125358 (k).
- TURKU:** Tapani Ranta, Kellonsoittajankatu 3-7 E 118, 20500 Turku, puh. 921-27540 (k); päivystys keskiviikkoisin klo 17-20 Vanha Suurtori 3 D, puh. 921-332493.
- UUSIKAUPUNKI:** Petteri Saarioja, Uudenkaupungin sairaala, 23500 Uusikaupunki, puh. 922-23041 (t).
- VALAMO:** Pekka Väisänen, Valamon luostari, 79850 Uusi-Valamo, puh. 972-61911.
- VANTAA:** Vekki Virtanen, Pekkalan tie 26, 01530 Vantaa, puh. 90-8701107 (k).
- VARKAUS:** Jari Virtanen, Käärmeniementie 49 as. 9, 78200 Vantaa, puh. 972-292448 (t).

Ellei vastaanottajaa tavoiteta,
palauttakaa:

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITTO

Rauhanasema, Veturitori
SF-00520 Helsinki

FRED MAR
ENGELUNG

JAAKKO LÖYTTY
YM.

KULTTUURITALOLLA 10.2.87 KLO 19

LIPUT: 40 MK
ENNAKKOMYYNTI:
RAUHANASEMA
LIPPUPALVELU
TIKETTI

JÄRJESTÄJÄT:
ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITTO
HELSINGIN SIIVITTELYSEURA
HELSINGIN YLIOPISTON SIIVITTELY
PUH. 140 427